A°. 1859. N°. 100.

WOENSDAG 27 APRIL.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op de bepalingen van art. 264 en 265 alinea 2 der Gemeentewet.

Doen te weten, dat het voljaars aanvullings kohior en de eerste en tweede suppletoire kohieren voor de plaatselijke directe belasting over het dienstjaar 1858, in hunne vergadering voorloopig vastgesteld zijnde, op werkdagen, van den 27 April tot en met den 14 Mei 1859, van tien tot één uur, voor een ieder ter lezing zullen voorliggen in een der localen van de Stads Secretarie, naast het gebouw genaamd **het Keizerrijk**, op de Ganzenmarkt.

En worden mitsdien de belanghebbenden nadrukkelijk uitgenoodigd zich dien termijn ten nutte te maken, om inzage te nemen van hunnen aanslag, en tevens opmerkzaam gemaakt, dat zoo zij tegen hunnen aanslag bezwaren mogten hebben, zij die vóór of op den 14 Mei 1859 schriftelijk behooren in te dienen aan den Stedelijken Raad.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

Utrecht, 21 April 1859.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gezien de aanschrijving van den heer Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht van 15 April 1859, No. 1 AZ. (Provinciaalblad No. 43).

Brengen ter kennis der belanghebbenden, dat, daar de pretentien ten laste van het Rijk over den jare 1858 uiterlijk voor den 1. Julij aanstaande bij de genen hunner door wie de bevelen tot het doen van leverancien of anderzins gegeven zijn, moeten ingediend zijn, dezelve bij zoover zij zoodanige reclames hebben, ter verdere opzending ter Secretarie dezer stad zullen kunnen aangeboden worden tot en met den 27. Junij eerstkomende van des morgens tien tot des namiddags een uur.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

Utrecht, 21 April 1859.

SCHUTTERIJ.
KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht;

Gezien de Wet op de Schutterijen, van 11 April 1827, (Staatsblad No. 17).

Gelet op de nadere bepalingen, vervat bij art. 13 van het Koninklijk besluit van den 28 Junij 1828, (Stbl. No. 42) houdende, dat jaarlijks diegenen, welke in een vorig jaar, om ziekte, gebreken of andere redenen, voorwaardelijk zijn vrijgesteld, door de Kommissie van onderzoek zullen worden onderzocht, of die redenen nog bestaan.

Brengen bij deze ter kennis van alle zoodanige ingezetenen dezer gemeente, welke in een vorig jaar om ziekte, gebreken of andere redenen, voorwaardelijk, of voor één jaar, van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld geworden, en deze redenen op nieuw wenschen te doen gelden, dat de Kommissie van onderzoek, ten einde voorschreven, hare zitting zal houden op Vrijdag den 6. Mei aanstaande des voormiddags ten 9 ure, *in een der zalen van het Stadhuis.*

Wordende alzoo bij deze al de voormelde ingezetenen, welke op nieuw eenige ziekte of ligchamelijk gebrek als redenen van vrijstelling wenschen voor te brengen, opgeroepen, om zich in persoon voor gemelde vergadering te sisteren; — terwijl de zoodanigen der in het vorige jaar voorwaardelijk vrijgestelden, die wegens eenige andere reden, dan die van ligchaamsgebreken, wenschen vrijgesteld te blijven van de uitoefening der schutterlijke dienst, worden aangemaand, zich, voorzien van de noodige bescheiden, tot staving van de door hen opgegeven wordende redenen van vrijstelling, voor deze Kommissie te vervoegen, of wel dezelve door een ander persoon daarbij te doen inleveren.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven
H. G. RÖMER.

Utrecht, 26 April 1859.

KENNISGEVING.
VERKIEZINGEN.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op Art. 24 der wet van den 6 Julij 1850 (Staatsblad No. 39) tot regeling van de zamenstelling en de magt van de provinciale staten, bepalende, dat om de drie jaren de helft van de leden der staten aftreedt en dat de aftredende dadelijk weder verkiesbaar zijn.

Gezien de aanschrijving van Heeren Gedeputeerde Staten van den 1 April 1859 No. 9 (Provinciaal blad No. 40) volgens welke met den eersten dingsdag der maand Julij 1859 als leden der voormelden staten zullen aftreden de heeren

W. H. de Heus.
Mr. *P. de Beaufort.*
Mr. *W. J. van Hoytema.*
Mr. *N. P. J. Kien.*
Mr. *A. J. van Beeck Calkoen.*
P. M. Jongeneel.
Mr. *J. Ackersdijck.*

Brengen bij deze ter kennis der ingezetenen, dat de verkiezing van zeven leden van de voormelde Staten, ter voorziening in de plaatsen der aftredenden, zal plaats hebben op Dingsdag den 10 Mei aanstaande; dat het bureau ter inlevering der stembriefjes zal gehouden worden in een der zalen van het Stadhuis, in te gaan aan het Oudkerkhof, van des morgens 9 tot des namiddags 5 ure, en dat de opening der ingeleverde stembriefjes zal geschieden des daags daaraanvolgende, des morgens ten 9 ure in het voormelde locaal.

Wordende voorts de belanghebbenden herinnerd de bepalingen der wet om *in persoon* op de plaats voor de inlevering bestemd, te verschijnen, om duidelijk den persoon aan te wijzen op wien men zijne stem uitbrengt, doch de stembriefjes *niet te onderteekenen*, vermits onderteekende briefjes, zoo mede die welke niet ingevuld zijn, anderen omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht, van onwaarde moeten worden verklaard, terwijl eindelijk de belanghebbenden worden uitgenoodigd om het stembriefje, nadat het in zijn geheel van den oproepingsbrief zal zijn afgesneden digt te vouwen, maar *niet te sluiten of te verzegelen* en om den oproepingsbrief bij de stemming mede te brengen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

Utrecht, 26 April 1859.

UTRECHT Woensdag 27 April.

In den staat der zaken is geene verbetering gekomen. Wel is er een gerucht in omloop geweest, dat Oostenrijk een uitstel zou geven aan de vervulling zijner bedreiging tegen Sardinië, wel is er op enkele beurzen daardoor gister eenige rijzing in de fondsen gekomen, wel is er nog geen berigt van den aanval der Oostenrijkers, — maar het gerucht van 't uitstel is niet bevestigd, en als de Oostenrijkers gister nog niet den aanval hebben gewaagd (wij hebben er althans nog de tijding niet van), verneemt men toch, dat het weigerend antwoord van Sardinië gister te Turijn aan den Oostenrijkschen afgezant is overhandigd, en dat *reeds gister de eerste Fransche troepen te Genua, ja zelfs reeds te Turijn zouden zijn aangekomen.* (Zie hieronder).

Algemeen wordt dan ook de onvermijdelijkheid van den oorlog thans erkend, en vertrouwt men weinig op de *schemering* van hoop, die de eerste Britsche minister eergister nog durfde geven, en waarvan wij gister morgen per telegraaf berigt ontvingen. Het voorstel, om de onderhandelingen weder aan te knoopen op de grondslagen door lord *Cowley* te Weenen voorgedragen, heeft weinig kans in aanmerking te komen. Men is te Weenen te ver gegaan, om terug te treden, en de keizer van Frankrijk is zeker zeer gediend met de schoone gelegenheid, die de onvoorzigtigheid van het Weener hof hem gegeven heeft, om den oorlog te aanvaarden, zonder dat de schuld op het hof der Tuileriën kan geworpen worden. — Men spreekt nog veel van de geheime bedoelingen, van de ware drijfveêren van *Napoleon*; maar hoe meer waar de beschouwingen zijn, die men daaromtrent geeft, des te meer zou het te bejammeren zijn, dat de mogendheid, die den naam heeft bij uitnemendheid konservatief te zijn, aan den Franschen keizer een billijken grond heeft gegeven, om aan de verwezentlijking zijner plannen, gesteld eens dat die bestaan, te durven denken. Voor een oogenblik aannemende, dat *Napoleon III*, even als zijn oom, door onverzadelijke eerzucht wordt gedreven, dan had Oostenrijk, tegen welks bewind en streven in Italië zoo gegronde klagten bestonden, de lankmoedigheid althans zoover moeten brengen, dat de openbare meening het Weener kabinet in 't geschil met Frankrijk ten minste gelijk kon geven, als men deszelfs handelingen in Italië ook al moest afkeuren. — Nu heeft het den last te dragen van door alle mogendheden te worden in 't ongelijk gesteld, door allen verlaten te worden, — maar bovenal heeft het de groote verantwoordelijkheid op zich geladen een krijg te doen ontstaan, dien we hopen, dat nog zal kunnen gelokaliseerd worden, maar waarvan de mogelijke uitbreiding nimmer is te voorzien. Engeland is geheel verontwaardigd over de moeijelijkheid, waarin de wanhopige stap van Oostenrijk het gebragt heeft. Trouwens ziet het kabinet van St. James niet zonder eenige vrees, hoezeer Rusland zich beleedigd acht, door het onverschoonbare afbreken der onderhandelingen door Oostenrijk, en het is niet ten onregte eenigermate beangstigd, voor de ontwikkeling, die de oorlog zou kunnen nemen, vooral met het oog op de dreigende houding van Rusland.

Die houding van Rusland schijnt meer dan onheilspellend voor Oostenrijk; men spreekt van niet meer of minder, dan van een of- en defensief verdrag, *dat Vrijdag tusschen Frankrijk en Rusland zou gesloten zijn.* Werd dat berigt bevestigd, iedereen zou het gewigt van zulk een verbond dadelijk inzien. Misschien zou het kunnen strekken, om den oorlog bij Italië te bepalen, en dan voorzeker zou men zich er over moeten verheugen. Dit is zeker, dat, terwijl geheel Europa de laatste handelingen van het Weener kabinet afkeurt, en vooral in Engeland de openbare meening bijna geheel is omgekeerd, en zeer vooringenomen is geworden tegen Oostenrijk, die veranderde zienswijze, niettegenstaande de vrees en het wantrouwen tegen *Napoleon*, ook in Duitschland duidelijk openbaar wordt. Daarvan draagt de taal der Duitsche pers de duidelijke blijken, terwijl het half officiële antwoord van Oostenrijk aan Pruissen (dat we hieronder ook mededeelen) toont, dat de verhouding tusschen Pruissen en Oostenrijk in verre na niet is, wat men te Weenen zou wenschen.

Wordt het sluiten van 't Fransch Russiesch verdrag bevestigd, zeer waarschijnlijk zou het dan worden, dat de stemming in Duitschland daardoor nog meer bekoelde, en dat dien ten gevolge ten slotte althans nog dit kon verkregen worden, dat de strijd door Frankrijk en Oostenrijk alleen zou beslecht worden, en de overige grootmagten zich tot eene gewapende onzijdigheid bepaalden.

Voor de verdere oorlogsberigten verwijzen wij naar 't buitenland, hier nog alleen aanstippende, dat Rusland zijne hervormings-maatregelen voortzet, dat in Italië de opgewondenheid steeds toeneemt, en Oostenrijk daardoor zijn stelsel van dwang en arrestatie moet doordrijven, dat ook in de Oostelijke Donaustreken zich een krachtige geest van ontevredenheid tegen Oostenrijk openbaart, en dat de kwestie der verkiezingen in Engeland geheel op den achtergrond geraakt door den ernstigen aard der groote Europesche verwikkelingen.

Behalve de telegrammen, waarvan we hierachter onder 't buitenland mededeeling doen, ontvangen we *heden morgen* nog de volgende **telegrafiesche berigten**:

„*Londen Woensdag morgen.* De *Times* berigt, dat graaf *de Cavour* gister ten 5½ ure het antwoord op het Oostenrijksch *ultimatum* aan den heer *v. Kellersberg* heeft ter hand gesteld, die daarop ten 6¼ ure Turijn heeft verlaten en naar de grenzen is vertrokken, vergezeld van een Sardiniesch officier.

„*Parijs, Woensdag morgen.* De *Constitutionnel* berigt, dat de Algerijnsche tirailleurs *gister morgen te Genua zijn ontscheept*, en daar met de grootste geestdrift zijn ontvangen. De voorhoede der Fransche kolonnes zouden dienzelfden dag nog te Turijn zijn binnengerukt. — Te Parijs waren de fondsen des avonds 63,10.

„*Parijs, Dingsdag.* Heden heeft de regering de aangekondigde mededeeling aan de wetgevende vergadering gedaan. Graaf *Walewski* gaf een overzigt van den loop der onderhandelingen. „De vergadering, zeide de minister, kan daaruit zien, dat zoo de keizer oorlog voert, hij dit slechts gedwongen doet en daartoe door de aanvallende houding van Oostenrijk genoodzaakt wordt, terwijl de regering in de onderhandelingen met alle mogelijke gematigdheid is te werk gegaan."

De heer *de Morny* wees op de gematigdheid, die Frankrijk bij de onderhandelingen voortdurend had betoond; van die gematigdheid was de late indiening van de tegenwoordige wet een nieuw bewijs; Spr. drukte de hoop uit, dat de oorlog zich tot Italië bepalen zou, als Duitschland zich slechts overtuigd houdt, dat de oorlog noch het kenmerk van veroveringszucht, noch dat van onwentelingsgezindheid heeft. Door den heer *Baroche* werd een ontwerp tot het aangaan eener leening van 500 millioen fr. ter tafel gebragt, alsmede een ontwerp van wet, strekkende, om het kontingent van 1858 op 140,000 man te brengen. Beide ontwerpen werden met geestdrift begroet.

„*Berlijn 26 April.* De *National Ztg.* meldt in hare avond-editie het volgende:

Vrijdag is een of- en defensief verdrag tusschen Rusland en Frankrijk gesloten. Volgens dit verdrag zal Rusland vooreerst vier legerkorpsen mobiel maken, waarvan twee naar de Oostenrijksche en twee naar de Pruissische grenzen zullen optrekken."

Weenen Dingsdag. De half officieele *Oesterr. Corr.* bevat het volgend artikel over de mededeeling der *Preusz. Ztg.* van 23 April:

„De wensch om het bevriende Pruissiesche hof van alle belangrijke stappen van Oostenrijk vooruit te onderrigten en over de mogelijke gevolgen op vertrouwelijke wijze er mede te beraadslagen, heeft aanleiding gegeven tot het zenden van een doorluchtig persoon naar Berlijn, op het oogenblik, dat het besluit vaststond, Sardinië onmiddelijk een eisch tot ontwapening te stellen. Over het onveranderlijke van dit besluit heeft te Berlijn geen twijfel kunnen bestaan, toen men daar over Duitschlands houding, met het oog op aanstaande mogelijke gebeurtenissen, afspraken getroffen heeft. De mededeeling, dat tot dien stap besloten was, vormde het punt van uitgang voor de te Berlijn gehouden konferentiën. Met het oog op het bondsbesluit van 23 April, hebben alle welgezinden regt te hopen, dat Oostenrijk en Pruissen in dezen eersten bondsmaatregel, gelijk in alle verdere beslissingen, waartoe gemeenschappelijke gevaren, belangen en pligten hen kunnen nopen, zich getrouw zullen vereenigen. Niets is billijker dan dat men van Oostenrijk verwacht, dat het niet naar de wapenen zal grijpen voor dat het alle middelen tot het behoud van eervolle vredesbetrekkingen hebbe uitgeput. Maar waren die middelen niet ten einde, toen Sardinië's ontwapening slechts te verkrijgen was onder eene voorwaarde strijdig met Oostenrijks eer en waardigheid: — Sardinië's toelating tot een kongres der groote mogendheden? De verantwoordelijkheid voor het gevaar des tegenwoordigen toestands ligt dus niet in Oostenrijks stappen te Turijn, maar in de handelingen waardoor die stappen onvermijdelijk zijn geworden."

Juist bij het ter perse leggen ontvangen wij nog dit berigt **Per telegraaf**, dat de zaken eene nieuwe wending geeft:

De *Morning Herald* berigt, dat de Britsche regering gister van Oostenrijk de officiële tijding heeft ontvangen, dat Oostenrijk de nieuwe Engelsche bemiddelingsvoorstellen aanneemt; men hoopt nog op eene gunstige werking hiervan.

De *Morning Post* meldt, dat de geheele Engelsche militie wordt gekleed. — De markies *d'Azeglio* zal heden afreizen.

Per telegraaf wordt ons uit 's Gravenhage gemeld, dat de volgende wijzigingen zijn gemaakt in de koncessie voor de Noorder-spoorwegen:

Het maatschappelijk kapitaal is bepaald op dertig millioenen; zoodra voor $^2/_3$ is ingeschreven, is de vennootschap gevestigd en de bevoegdheid gegeven, de ontbrekende som door uitgifte van obligatiën te vinden. De Staat neemt geen deel in de vennootschap; hij waarborgt voor rente en aflossing $4^1/_2$ pct. over een kapitaal hoogstens van dertig millioen, gedurende een tijdvak van 50 jaren. De kosten van het bouwen van de brug over den IJssel bij Zutphen, komen voor rekening der vennootschap. Het toezigt door den Staat wordt uitgeoefend door éénen kommissaris en betreft slechts het geldelijk beheer. Door eene gewijzigde redaktie is verder aan verschillende opmerkingen der Tweede Kamer voldaan.

— Z. M. heeft aan mr. *J. K.* baron *van Goltstein*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van het kollegie van kuratoren der hoogeschool te Utrecht, onder dankbet.; benoemd tot leden van dat kollegie de heeren: jhr. mr. *H. H. Röell*, 's Konings Komm. in de prov. Utrecht; mr. *P. de Beaufort*, lid van het koll. van gedep. Staten der prov. Utrecht; eervol ontslag verleend, op verzoek, aan *P. Potting*, als burg. der gem. Vlodrop; het ontvangkantoor te Voorthuizen c. a. vereenigd met dat te Barneveld, onder beheer van den ontv. *H. Dijckmeester*; benoemd tot ontv., aan het station van den Aken-Maastrichter spoorweg te Wijk, de heer *J. H. Jansen*, ontv. te Oud Vroenhoven; te Oud Vroenhoven den heer *A. van Leent*, visiteur te Arnhem; overgeplaatst den ontv. aan de Kiefhutte (Gelderland) mr. *A. J. van Deinse*, naar het grenskantoor in de buurtschap de Heurne (Gelderland); eervol ontslag verleend, op verzoek, aan jhr. mr. *E. van den Bosch*, als sekretaris van legatie bij Zr. Ms. gezantschap te Weenen.

Z. M. heeft aan jhr. *J. L. C. Pompe van Meerdervoort*, offic. van gez. 2. kl. van de Ned. marine, tijdelijk goev.-geneesh. en ambt. bestemd voor natuurk. onderzoekingen in Japan, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van de St. Anna-orde 3. kl., hem door Z. M. den Keizer aller Russen geschonken.

— [illegible] Pruissisch gezant bij ons hof, in plaats van graaf *v. Königsmarck*, zal waarschijnlijk benoemd worden graaf *v. Galen*, Pruissisch gezant te Madrid.

— Uit 's Hage schrijft men ons van den 26. April. [illegible] middag heeft er tusschen Z. K. H. den prins [illegible] en den heer jhr. *R.* baron *Bentinck tot Schoonheten*, aan het Scheveningsche strand weder een wedren [illegible] als de prins ook deze keer als overwinnaar uit het strijdperk getreden. De afstand, die moest worden bereden, was 1500 Ned. ellen, binnen de twee minuten werd hij afgelegd. Eene vrij aanzienlijke menigte uit de eerste standen was op het strand tegenwoordig. De verliezer was den overwinnaar nabij. De prins heeft bij deze gelegenheid weder getoond, dat hij een onverschrokken en bekwaam ruiter is. Ook zijne tegenpartij wordt te regt als een ervaren ruiter genoemd.

De geruchten, die in deze residentie in omloop waren, nopens het niet voortgaan van de verschillende garnizoensveranderingen met Mei aanst., en het berigt, in enkele dagbladen voorkomende, dat het 4. regiment dragonders hier zou blijven, zijn, naar wij vernemen, ongegrond.

— Naar men verneemt, is gister door de bestuurders van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap te Rotterdam het volgend drietal, ter keuze van een direkteur, aangenomen, alfabetisch gesteld: de heeren *G. H. Lamers*, th. dr. en predikant te Engwierum; *M. Cohen Stuart*, te Utrecht, en *E. Cats Wor*, predikant te Enkhuizen.

---

*— Gister vierde de schoolopziener van het 1. distrikt dezer provincie, mr. *W. J. van Hoytema*, de vijf en twintigjarige vervulling zijner betrekking. Die dag ging niet onopgemerkt voorbij. Van verschillende zijden werd hem de hartelijkste belangstelling getoond. Ruim vijftig onderwijzers hadden het genoegen den geachten schoolopziener in hun midden te zien, en hem bij monde van den heer *T. Weevers*, in naam van al de onderwijzers en onderwijzeressen van het 1. distrikt, eene fraaije pendule en een album met hunne namen aan te bieden, als een bewijs van hunne hoogachting en dankbaarheid. Niemand, die weet, hoezeer de feestvierende de onderwijzers aan zich heeft verbonden, hoe hij overal en altijd hunne belangen behartigt, zal het vreemd vinden, dat de belangstelling opregt en algemeen was. De onderwijzers wenschen er zich geluk mede, dat zij in den heer *van Hoytema* een schoolopziener blijven behouden, die, met eene vijf en twintigjarige ondervinding toegerust, en met een warm hart voor de school en de onderwijzers, vooral in deze dagen door de verstandige toepassing der nieuwe wet, zoo onberekenbaar veel voor het schoolwezen kan doen.

— Van regeringswege heeft onze kundige archaeoloog, Dr. *L. J. F. Jansen*, konservator bij het museum van oudheden te Leiden, ondersteuning ontvangen tot het doen eener wetenschappelijke reis door Duitschland en aangrenzende rijken.

*— Uit Leijden schrijft men ons:

Weldra zal, nadat in de laatste jaren vele opene pleinen binnen onze stad zijn bebouwd, weder in het belang der openbare gezondheid eene ruime plek worden aangelegd door den afbraak van eenige huizen, die door hunne bouwvalligheid eene der aanzienlijkste grachten ontsierden. Sedert de invoering der gemeentewet is men hier en daar meer ijverig geworden in de zorg zoowel voor de openbare gezondheid, als (soms wel met te veel in te willigen aan het schoonheids gevoel,) — voor de openbare reinheid en veiligheid. Hier ter stede was men echter reeds lang, vóór de eerste letter tot het ontwerpen van een gemeentewet geschreven werd, in dat belang werkzaam en was tot zekere hoogte een plan rijp geworden, om het stedelijk ziekenhuis op te heffen, en voor stadsrekening het Akademisch gasthuis te vergrooten. De ontwerpers van zulk een plan hadden niet noodig dat eerst in de gemeentewet aan het plaatselijk bestuur de taak werd opgelegd, om voor de openbare gezondheid te zorgen. Zij bedoelden het lot der zieke armen te verbeteren en het geneeskundig onderwijs aan de Hoogeschool, door uitbreiding van het *nosocomium* te gerieven. Het rijk heeft tot dit einde het Akademisch ziekenhuis aan de stad afgestaan bij eene wet, die dagteekent van het jaar 1853. De stad heeft een aantal huizen gekocht, om het plan der vergrooting te kunnen uitvoeren. Inmiddels is men voortgegaan met het vaststellen van een plan tot verbouwing, met de aanbesteding van dat plan, zonder eenig ander gevolg dan dat de aanneming niet is gegund, om het belangrijk verschil met de raming, en de aangekochte huizen gestadig in waarde verminderden, tot dat zij nu onlangs in het openbaar als afbraak zijn verkocht.

Onze stad bezit dus weder een ruim open plein, als vrucht der zorg voor de openbare gezondheid, en velen meenen, dat het tot dat doel onbebouwd laten meer van belang zou zijn dan de vergrooting van het ziekenhuis volgens het ontworpen plan. Men redeneerde daarover op de volgende wijze: *Il faut juger des actes selon leur date:*

De overeenkomst, die er gesloten is, rust op veronderstellingen, die zich niet in allen deele als gegrond hebben doen kennen. De behandeling der zieke armen was naar men meende zoo ellendig dat de menschen stierven als muizen. De dienst der stads doktoren was zoo gebrekkig, dat men veilig die bediening kon afschaffen. De inrigting van de stads ziekenzaal was beneden alle kritiek.

Dus: een nieuw ziekenhuis, want wat bestond was voor geen deugdelijke herstelling vatbaar.

De geneeskundige fakulteit der Hoogeschool had behoefte aan uitbreiding der middelen voor het praktisch onderwijs. Het belang der Hoogeschool eischte, dat de stad eenige opofferingen deed. Er was gevaar voor eene geheele of gedeeltelijke verplaatsing van de akademie, omdat er plannen waren bij de hooge regering om *of* slechts ééne akademie voor het geheele land te stichten, *of* de geneeskundige fakulteiten tot eene afzonderlijke instelling in Amsterdam te vereenigen. De schatkist van het Rijk kon de uitbreiding van het *nosocomium* niet bekostigen.

Dus eene vereeniging van het akademisch met het stedelijk ziekenhuis voor stads rekening onder eenige tegemoetkoming van het Rijk.

Zoo redeneerde men tien jaren geleden, en op die redenering ging men eene overeenkomst aan, die door de wet werd bekrachtigd.

Maar wat zegt men nu? Dat de overeenkomst ontbonden, en de wet ingetrokken wordt; want dwalen is menschelijk, en als het tij verloopt, verzet men de bakens. Ook deze redenering deelen we mede.

— Zaturdag morgen vroeg is door de stoomboot Kinderdijk van Hellevoetsluis naar zee gesleept Zr. Ms. transportschip de Heldin, onder bevel van den luit. ter zee 1e kl. *P. Toutenhoofd*, met bestemming naar Suriname en Curaçao. De état-major bestaat uit de heeren: *C. Star Nauta*, luit. ter zee 1e kl., eersten officier; jhr. *A. J. van Geen*, *H. M.* baron *van Tuyll van Serooskerke* en *W. F. de Bruyn Kops*, luits. ter zee 2e kl.; *T. J. J. Gori*, offic. van gez. 3e kl.; *A. L. Thierens*, offic. van administr. 3e kl.; *C. A. E. Masman*, klerk; terwijl nog met dezen bodem worden overgevoerd de luits. ter zee 1e kl. jhr. *F. E. von Weiler* en de offic. van gez. 3e kl. *A. J. P. de Jaager*, benevens vijf adelborsten 1e kl.

---

*— L.·. *Ultrajectina.* Verg.·. op heden Woensdag, den 27. April, ten ½7 ure. Rec.·. 1e gr.·. in het gebouw Jufferstraat.

— Wij maken de vrienden van den sterrenhemel opmerkzaam, dat Zondag avond, den 8 Mei e. k., ten 8 ure 17 min., een zamenstand tusschen de planeet Saturnus en de Maan zal plaats hebben. Hoewel dit elke maanperiode het geval is, is deze zamenstand echter dáárom merkwaardig, omdat Saturnus alsdan door de maanschijf zal bedekt worden en dien ten gevolge een uur lang onzigtbaar zal zijn. De Maan zal dan ongeveer half verlicht en de ring van Saturnus vrij breed geopend zijn. De bedekking zal aan het oostelijke of onverlichte gedeelte der Maan een aanvang nemen; ten 8 ure 47 min. raakt de donkere rand der Maan het middenpunt van Saturnus, ten 9 ure 46 min. zal dat punt aan den verlichten rand der Maan weder zigtbaar worden. Inzonderheid zal dit verschijnsel met het gewapend oog naauwkeurig kunnen waargenomen worden.

— Men schrijft uit Zwolle, dd. 21. April: Voor eenigen tijd verkocht een boterverkooper te Genemuiden een achtste vat boter aan een scheepskapitein, die aldaar gedurende den winter met zijn schip in de haven had gelegen, van welke boter terstond aan boord werd gebruikt. Het bleek weldra, dat boven op het vat eene laag goede boter, ter dikte van ongeveer drie duim, aanwezig was, terwijl de overige inhoud oogenschijnlijk bestond uit eene vetachtige massa, zoodanig, dat zij voor het gebruik geheel ongeschikt was. De gemelde kapitein heeft daarvan aangifte gedaan bij de bevoegde autoriteit, met dat gevolg, dat de justitie het vat met boter in beslag genomen en twee scheikundigen heeft benoemd, om den inhoud van het vat te onderzoeken en te konstateren uit welke bestanddeelen die zoogenaamde boter is zamengesteld.

Het is te wenschen, dat het der justitie mag gelukken door krachtige maatregelen soortgelijke bedriegerijen te beteugelen.

— Onzen soms zooveel eischende operaliefhebbers zal het welligt tot stichting strekken, als zij lezen, dat te St. Etienne, eene stad in Frankrijk met 100,000 inwoners, in de vorige week de *Favorite* werd gegeven, met begeleiding van *piano* in plaats van orkest. Te Toulouse werd een jaar geleden *la Reine de Chypre* gegeven, en wijl de eerste zangeres ongesteld was, werd haar zangrol vervuld door...... de eerste viool!

— Men zegt, dat de keizer van Frankrijk, die, zoo men weet, zich veel bezig houdt met speciale wapens, zich thans onledig houdt met de zamenstelling van een revolver kanon van eene geheel nieuwe konstruktie.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 26 *April*, 2.82 El; + AP. 9.77. Gew. 6 d. De Rijnhoogte te Keulen den 25. April 13 voet 4 duim; 12 voet 9 duim Rijnlandsch.

KONSTANTINOPEL, 15 April.

Ali Pacha is bijna geheel hersteld en zal waarschijnlijk na den baïram zijne ambtsbezigheden hervatten.

De regering heeft in de laatste dagen beraadslaagd over de bezwaren der Rumeliërs tegen de regten op de geestrijke dranken en de varkens, welker uitvoer een der voornaamste handelsbronnen des lands uitmaken. Daar men echter bevonden heeft, dat die regten op het eerste artikel lager zijn dan in eenig ander land in Europa, heeft men ze gelaten gelijk zij waren. Ten opzigte der regten op de varkens heeft men aan de klagten regt doen wedervaren.

MADRID, 20 April.

Hoezeer de oppositie alle mogelijke intrigues aanwendt, om het ministerie te doen vallen, staat dit toch vaster dan ooit, en de koningin heeft zelfs bij onderscheidene gelegenheden den ministers hare tevredenheid te kennen gegeven en haar voornemen, om geene verandering in het ministerie te brengen.

Het gerucht, dat de uitlevering van *Mora* gevraagd is, is onjuist, want er bestaat geen nitleveringstraktaat, op grond waarvan die eisch zou kunnen gedaan worden. Hij zal evenwel in de *Gaceta* en het blad van geregtelijke aankondigingen worden gedaagd, om te verschijnen. Het onderzoek in de zaak moet overigens tot geene voor den heer *Collantes* gunstige resultaten leiden.

KONINGSBERG, 25 April.

De keizer van Rusland heeft de volgende beschikkingen betrekkelijk de Russiesche Israëlitiesche kooplieden van het eeste gild goedgekeurd:

1. De Israëlitiesche kooplieden, sedert minstens twee jaren deel uitgemaakt hebbende van het eerste gild, zijn gemagtigd, zich in het eerste gild in alle steden van Russiesche rijk op denzelfden voet als de andere Russiesche kooplieden van hetzelfde gild te doen inschrijven.

2. De Israëlieten, die zich krachtens § 1 in eene stad inschrijven, kunnen zich met de leden hunner familie, die gemeenschappelijk het gedeklareerde kapitaal bezitten, aldaar nederzetten.

3. Zij mogen een bepaald getal Israëlietiesche kantoorbedienden en dienstboden bij zich hebben.

4. Voor het geval, dat zij geen deel meer uitmaken van het 1. gild, zijn zij gehouden, met de hunnen, naar hunne eerste verblijfplaats terug te keeren, zonder nogtans, als zij onroerende goederen bezitten, hunne eigendoms-regten in de stad, waar zij die goederen hebben verworven, te verliezen.

Zij, die gedurende tien jaren ingeschreven waren, alsmede hunne weduwen en kinderen, bijaldien zij tot na verloop der tien jaren het verschuldigde van het 1. gild blijven betalen, mogen in die stad met der woon gevestigd blijven, ook dan, als zij geen deel van het 1. gild meer uitmaken.

5. De vreemde Israëlietiesche kooplieden, die in Rusland komen handel drijven, zijn met de Russiesche kooplieden gelijkgesteld.

Naar luid van hier ontvangen brieven uit St. Petersburg, heeft de Russiesche regering het ontwerp tot het daarstellen van eene telegraaf-lijn van St. Petersburg naar de monden van den Amur goedgekeurd.

TURIJN, 25 April.

De Engelsche gezant, sir *John Hudson*, is uit Londen alhier terug.

De graaf *de Cavour* heeft heden het ontwerp van wet, waarbij aan den koning gedurende den oorlog ook de wetgevende magt wordt opgedragen, aan den senaat voorgesteld, die het met algemeene stemmen heeft aangenomen.

De universiteiten in Sardinië zijn gesloten.

De militaire maatregelen door Frankrijk genomen, om Piemont te ondersteunen, hebben daar grooten geestdrift veroorzaakt.

TURIJN, Dingsdag 26 April.

Morgen zal eene plegtige dienst in de kathedraal gevierd worden, die door den koning en het parlement zullen worden bijgewoond. Na den afloop daarvan zal de koning, vergezeld van den generalen staf, naar Alessandria vertrekken.

BERN, 25 April.

Twee Piemontesche stoombooten van het meer Majore zijn heden morgen te Magadino, in Zwitserland, aangekomen, om zich voor een aanval der Oostenrijkers in veiligheid te stellen.

De vaart op het meer is bijna gestremd.

BERN, Dingsdag 26 April.

Vijf Sardiniesche stoombooten, op het meer Majore varende, zijn in Duitsche waters gekomen. Zij zijn ontwapend.

Vele aanzienlijke familiën uit Milaan komen te Lugano aan. In Milaan zijn onderscheidene adelijke familiën door de Oostenrijkers gearresteerd.

WEENEN, 24 April.

Sedert de terugkomst van aartshertog *Albrecht*, worden dagelijks zittingen van den krijgsraad gehouden, naar men zegt, over de zamenstelling van het Rijnleger.

Het gerucht van eene overeenkomst door den aartshertog te Berlijn gesloten, wordt voor ongegrond gehouden.

Alle kweekelingen van het vijfde studiejaar, der school voor militaire geneeskundigen, zijn tot officieren van gezondheid bij het leger benoemd.

De keizer vertrekt in het begin van Mei naar Italie.

Het door Oostenrijk aan Sardinië gezonden ultimatum luidt als volgt:

„De keizerlijke regering heeft zich gehaast toe te treden tot Ruslands voorstel ter vereeniging van een kongres der vijf groote mogendheden, het einde te trachten de in Italië gerezen verwikkelingen te vereffenen. Daar evenwel onze overtuiging was, dat het onmogelijk is met kans van welslagen vreedzame onderhandelingen aan te knoopen terwijl in een aangrenzend land krijgsrumoer en oorlogstoerustingen voortduren, hebben wij verlangd, dat het Sard. leger op voet van vrede gebragt en de vrijkorpsen ontbonden worden. De regering van hare Britsche Majesteit achtte die voorwaarde zoo billijk en zoo overeenkomstig de eischen des toestands, dat zij niet aarzelde die tot de hare te maken, door zich bereid te verklaren, gezamenlijk met Frankrijk op de onmiddelijke ontwapening van Sardinië aan te dringen, en het daarvoor tegen elken aanval van onze zijde een gezamenlijken waarborg aan te bieden, die Oostenrijk natuurlijk eer zou hebben aangedaan. Het kabinet van Turijn schijnt slechts met een bepaalde weigering te hebben geantwoord. Die weigering boezemt ons te meer leedwezen in, daar, zoo de Sard. regering hadde toegestemd in het blijk van vredesgezindheid, dat men van haar vorderde, wij dat beschouwd zouden hebben als een eerste bewijs van haar voornemen, om harerzijds mede te werken tot de verbetering der sedert eenige jaren zoo jammerlijk gespannen betrekkingen tusschen beide landen. In dat geval hadden wij door de ontbinding der in het Lomb.- Venet. koningrijk gekantonneerde keizerlijke troepen, een bewijs te meer kunnen geven, dat die troepen er niet waren verzameld met het doel Sardinië aan te vallen. Onze hoop dus tot dusverre teleurgesteld zijnde, heeft de keizer zich verwaardigd mij te bevelen eene laatste poging te doen om de regering zijner Sard. Maj. op de beslissing door haar genomen te doen terugkomen. Dit is het doel van dit schrijven. Ik heb de eer U. E. te verzoeken, den inhoud in de meest ernstige overweging te nemen en mij te doen weten, of de koninklijke regering er al dan niet in toestemt, onverwijld haar leger op voet van vrede te brengen en de Italiaansche vrijwilligers af te danken. Brenger dezes, wien U. E. wel zal gelieven het antwoord te doen ter hand stellen, heeft in last zich gedurende drie dagen daarvoor ter uwer beschikking te stellen. Zoo hij bij het einde van dien termijn het antwoord niet heeft ontvangen of dit niet allezins voldoende is, zou de verantwoordelijkheid voor de ernstige gevolgen dier weigering geheel op de regering zijner Sard. Maj. neêrkomen. Na te vergeefs alle verzoeningsmiddelen te hebben uitgeput, om zijn volk de waarborg des vredes te verschaffen waarop de keizer regt heeft aan te dringen, zal Z. M. tot zijn innig leedwezen tot de kracht der wapenen zijne toevlugt moeten nemen om dien te verkrijgen.”

WEENEN, 25 April.

Het gerucht loopt, dat de generaal *Guilay* last heeft bekomen, om zijn offensieven marsch naar Piemont te staken.

De *Volks-Zeitung* zegt: „Sardinië heeft op ligtzinnige wijze het pad verlaten, waarop het door een goed inwendig bestuur zich tot een hoogen trap van welvaart zou kunnen verheffen, om aan de avontuurlijke plannen van Frankrijk deel te nemen. In weerwil daarvan zal evenwel Sardinië in een strijd tegen Oostenrijk, en vooral in een door laatstgenoemde mogendheid zoo hoogmoedig aangevangen krijg, de openbare opinie van geheel Europa voor zich hebben. Mogt nu Frankrijk daardoor genoodzaakt worden, voor Sardinië op te treden, dan zal eensklaps de sympathie der natiën zich voor Frankrijk verklaren en Oostenrijk kon dan ligt, door zijn blinden hoogmoed, alle toerustingen, die tegen Frankrijk gerigt waren, tegen zich zelven keeren.”

Omtrent het gebeurde te Galatz verneemt men nader het volgende: In den nacht van 12 op 13 vond men in een of ander huis een knaapje welks armen alsook een der hoofdslapen geschrampt was, het gevolg, naar men zeide, van mishandeling door de Israëlieten. Het gemeen, door eenige Grieksche kooplieden aangehitst, mishandelde daarop de Israëlieten op allerlei wijzen. Dezen sloten zich in hunne woningen op, waarop het volk naar de nieuwe synagoge liep, waarvan het slechts de vier muren staan liet. Hierop begaf het zich naar de voorstad, waar het al de bewoners die tot de Israëlitiesche gezindte behoorden gruwelijk mishandelde en plunderde. Eerst drie uren later zond de overheid 50 Moldavische soldaten naar het tooneel der ongeregeldheden, doch deze hielpen juist de onverlaten. Door tusschenkomst van den Oostenr. konsul (de meeste Israëlieten zijn Oostenrijkers) werd eindelijk de orde hersteld met behulp van 500 man. De Israëlieten hebben nu bij prins *Couza* eene klagt ingediend. Twee hunner zijn gedood en 18 gewond. Het Christen knaapje heeft bekend, dat men hem had overgehaald de Israëlieten te beschuldigen van de mishandelingen, hem door een der Grieken aangedaan.

Het gerucht loopt, dat Sardinië dezen nacht zijn antwoord op het ultimatum van Oostenrijk heeft gegeven, en dat dit weigerende is. De Oostenrijksche troepen zouden dien ten gevolge heden namiddag bij Lacava de Piemontesche grenzen overtrekken.

WEENEN, Dngsdag 26 April.

Volgens een in omloop zijnde gerucht, is het ultimatum door Sardinië niet aangenomen.

De *Oest. Corr.* bevat eene waardige verklaring, houdende, dat het Berlijnsche kabinet onderrigt was van het voornemen der Oostenrijksche regering, om een ultimatum aan Sardinië te rigten, zoo dat men hopen mag, dat de trouwe vereeniging van Oostenrijk en Pruissen ook verder zal blijven bestaan.

TRIEST, Dingsdag 26 April.

De berigten van Hongkong van 15. Maart melden, dat lord *Elgin* naar Engeland is terug gekeerd. Het hof van Pekin had zich tegen de toelating van den nieuwen Britschen gezant verzet. Uit Japan wordt gemeld, dat de nieuwe wereldlijke keizer was gekroond.

BERLIJN, Dingsdag 26 April.

Men verneemt stellig, dat Rusland vier legerkorpsen op de Zuid-westelijke grenzen van zijn rijk mobiel heeft verklaard.

Sedert men inziet, dat ook op hulp van Engeland niet is te rekenen, begint men meer te begrijpen, dat strikte neutraliteit van al de niet direkt bij den oorlog geïnteresseerde mogendheden zeer wenschelijk is; daardoor alleen kan de zoozeer bedreigde wereldvrede behouden blijven, en de strijd in Italië worden beslecht, zonder dat Europa daardoor in vuur en vlam gezet wordt.

BERLIJN, 25 April.

Men zegt, dat de prins van Pruissen eventueel tot bevelhebber van het bondsleger zal worden benoemd.

Bij het Huis der afgevaardigden is een adres ingekomen waarin verlangd wordt, dat in Pruissen eene rabbinale hierarchie onder opzigt van den staat tot stand kome. Elke gemeente, elk distrikt en iedere provincie zou een rabbijn hebben. Ook wordt de oprigting van een Isr. konsistorie verlangd, bestaande uit 15 rabbijnen. De adress. is, naar men zegt, vroeger medewerker der *N. Pr. Ztg.* geweest.

STUTTGART, 22 April.

Bij de terugkomst alhier van den koning van Wurtenburg, heeft de Kamer een zeer opgewonden adres aan Z. M. gerigt, waarin vooral op de handhaving der verdragen, op de behartiging van de belangen van het gemeenschappelijk Duitsche Vaderland en de bescherming van elken Bondstaat wordt aangedrongen. — Z. M. heeft daarop eenigzins koel geantwoord, o. a. zeggende, dat als er gevaren voor Duitschland mogten ontstaan, het die op krachtige wijze zal weten af te waren.

LONDEN, Dingsdag 26 April.

De *Morn. Post* zegt, op grond van eene dépèche uit Parijs, dat de Oostenr. troepen heden bij Pavia, Piacensa en Abargereta in Piemont zullen trekken en dat de Piemontezen de Fransche troepen bij Sesia verwachten.

Volgens een gerucht zou Oostenrijk aan Sardinië nog een uitstel van 8 of 14 dagen gegeven hebben, ten einde op het ultimatum te antwoorden.

— 27 *April.* Gec. $93^5/_8$; Peru $4^1/_2$ pCt. $90^1/_4$; 3 pCt. $69^1/_4$; Venez. 5 pCt. 38, $2^1/_4$ pCt. $15^1/_2$; Port. 3 pCt. 40; Sp. 3 pCt. 39; $1^1/_2$ pCt. $28^1/_2$; Rusl. $4^1/_2$ pCt. $95^1/_2$; 5 pCt. 109; Holl. $2^1/_2$ pCt. $58^1/_2$; 4 pCt. 96; Sard. 77.

PARIJS, 25 April.

Geheel het garnizoen heeft deze stad verlaten en gisteren hebben de troepen te Marseille en Toulon bevel ontvangen te vertrekken.—Maarschalk *Canrobert* hoewel ongesteld, heeft toch het hem opgedragen bevel aanvaard over het leger, dat over Culoz in Savoije zal komen. Het vervoer van troepen langs den Lyonschen spoorweg geschiedt met 450 wagens, en alles gaat zoo uitmuntend, dat men niet twijfelt of men zal de Sardiniërs nog tijdig kunnen helpen.

De heer *v. Hubner* heeft sedert twee dagen alle betrekkingen met graaf *Walewski* gestaakt.

De kanonneervloot zal onder bevel van kapitein *de la Roncière de Noury* staan.

Prins *Napoleon* wordt naar men meldt, elk oogenblik te Turijn verwacht.

De *Constitut.* zegt, dat op het oogenblik dat het Engelsch ministerie zoo hoog opgaf van Oostenrijks loyauteit, prins *Albrecht* te Berlijn pogingen deed, om den prins-regent medepligtige te maken der dubbelhartige en geweldddadige handeling van Oostenrijk. De prins-regent heeft waardiglijk dit van de hand gewezen en zich aan het protest van Europa aangesloten. Dat protest, dat Oostenrijks laatsten stap schandvlekt, zegt het blad, veroordeelt Oostenrijks geheele gedrag sedert de zending van lord *Cowley*. Het is nu een feit, dat het Weener kabinet geen oogenblik tegenover Europa opregt geweest is. Het heeft Europa met een laatste hoop op vrede in slaap gewiegd, op het oogenblik, dat het den dag des oorlogs bepaalde. Op Goeden Vrijdag is aan Sardinië het ultimatum gezonden, om binnen drie dagen te ontwapenen; zóó houdt het vrome Oostenrijk zijn Paaschfeest.

Zij, die, zich naar Algerië begevende, te Stora aanlandden, om over Philippeville Constantine te bereiken, hebben ooggetuigen kunnen zijn van eene dagelijks zich herhalende merkwaardige verrigting, uitgevoerd door sterke en vlugge muildieren. Ten tijde dat de weg van Constantine naar Philippeville gansch niet veilig was, werden de postboden alle oogenblikken door de Arabieren aangerand. Men kwam toen op het denkbeeld muildieren af te rigten, uitsluitend ten dienste der posterij, en men slaagde in die poging. De muildieren, met den brievenzak beladen, en zonder eenig geleide, renden pijlsnel voort en de naaste posterij bereikt hebbende werd de zak afgeladen en zij keerden langs denzelfden weg terug. Zij werden aan elke posterij tot aan Philippeville door andere muildieren vervangen, waar men hen met verbazende snelheid, zonder berijder zag aankomen en voor het posthuis stand houden, van waar zij in een oogopslag, na ontladen te zijn, verdwenen.

— 26 *April*. Rente kont. 4½ pCt. 89,70; op tijd 3 pCt. 62,95; Fr.-Oost. Spw. 430; Sp. 3 pCt. 36½.

ADVERTENTIEN

*** Heden overleed onverwachts in den ouderdom van ruim vijf en zestig jaren, mijne geliefde echtgenoote MARTINA CATHARINA BOTTERWEG, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim veertig jaar, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen.

Utrecht 23 April 1859. JUSTUS DE VISSER.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed na een langdurig smartelijk lijden, onze zeer geachte Dienstbode, MARIA DE KOFF, in den ouderdom van zestig jaar, waarvan zij ruim achtentwintig jaar, met voorbeeldige trouw en ijver, in onze dienst werkzaam was; met dankbare erkentenis willen wij hare nagedachtenis eeren.

Utrecht, N. C. OSTI.
25 April 1859. M. C. OSTI, Klanck.

*** Voor de vele blijken van belangstelling, bij de bevalling zijner Echtgenoote ondervonden, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, aan allen, welmeenenden dank.

A. C. VINK.

*** De ondergeteekenden, gevoelig voor de menigvuldige belangstelling aan hen betoond, gedurende de ziekte en het overlijden van hun geliefd eenigst kind en zoon, betuigen langs dezen weg hunnen hartelijken dank aan vrienden en bekenden.

C. J. LEBBE.
A. LEBBE, geb. Rister.

Goedgekeurd bij koninklijk besluit van 15 April 1859, n°. 58.

Vereeniging ter bevordering van Beeldende Kunsten in Utrecht.

*** HH. Leden worden uitgenoodigd ter bijwoning der Verloting van de Schilderijen, welke zal plaats hebben op Donderdag 28 April 1859, des namiddags ten 1 ure, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, ten overstaan van den Notaris G. HONDIUS VAN DEN BROEK.

De Secretaris
Mr. P. VERLOREN.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur,

Hoogduitsche Opera.

Het Hoogduitsche Opera-personeel, onder directie van

J. EDUARD DE VRIES,

zal met medewerking van het geheele Orchest van dat Tooneel opvoeren:

Op MAANDAG 2 Mei 1859,

DE JODIN.

(la Juive).

Groot Zangspel in Vijf Bedrijven van SCRIBE.
Muziek van HALEVY.

Mw. C. LEHMANN, RECHA.
Mw. J. WEYRINGER, EUDORA.
de Hr. F. STEGER, ELEAZAR.
de Hr. HERRMANS, BROGNI.

De pause na het Derde Bedrijf.

Aanvang ten **half acht** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loges en 1e Amphitheater *f* 3.00. Parquet *f* 2.50. Parterre *f* 1.50. 2e Amphitheater *f* 1.00. Galerij *f* 0.75.

HH. Militairen in uniform: Loges en 1e Amphitheater *f* 2.50. Parquet *f* 2.25. Parterre *f* 1.00. Galerij *f* 0.50.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

NEDERLAND.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP VAN VERZEKERING OP HET LEVEN,

goedgekeurd bij koninklijk besluit van 17 Julij 1858, n°. 57.

Maatschappelijk Kapitaal een Millioen guldens.

KOMMISSARISSEN: de HH. Mr. **J. R. CORVER HOOFT**, Lid van den Gemeenteraad van Amsterdam; Mr. **H. A. HARTOGH**, Officier van Justitie bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam; **A. LANGRAND DUMONCEAU**, Grondeigenaar; **H. RAHUSEN**, Lid van de Provinciale Staten van Noordholland en van de Kamer van Koophandel te Amsterdam; Jhr. Mr. **R. J. SCHIMMELPENNINCK**, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en Kamerheer van Z. M. den Koning; **W. VROLIK**, Hoogleeraar; **R. DANIEL WOLTERBEEK**, Lid van de Provinciale Staten van Noordholland en van den Gemeenteraad van Amsterdam; **F. J. Baron VAN WIJKERSLOOTH VAN WEERDESTEIJN**, Grondeigenaar en Kamerheer van Z. M. den Koning.

DIRECTEUREN: **P. L. DUBOURCQ** en **J. BOS.**

Het Kantoor is gevestigd, uitsluitend voor de stad Utrecht, bij den **Hoofd-Agent J. LAMAIRE,** Drift G. n°. 328.

Voor de overige plaatsen van de provincie Utrecht is aangesteld de Heer HERMAN VISSCHER, Oudegracht bij de Smeebrug B n°. 44.

*** De Notarissen TISSOT VAN PATOT te Maarssen en FRANÇOIS SNEL te Breukelen, zullen den 3. Mei 1859, des voorm. 10 uur ten huize van Mejufvrouw de Weduwe VINKE te Breukelen, in de Brugstraat, verkoopen: Eenen netten **Inboedel**, bestaande in Mahoniehouten en andere MEUBELEN, welgevulde Bedden, Tafellinnen, Spiegels, Schilderijen, Porcelein, Glas, Lak en Aardewerk, Kagchels, Porcelein-Ovens met toebehooren, Koper, Tin, Blik en IJzerwerk, Boeken en Landkaarten en andere Goederen, daags voor de verkooping van 11 tot 3 ure te bezigtigen.

TE HUUR:

*** met 1 September a. s. DRIE ONGEMEUBILEERDE KAMERS met de noodige gemakken en gebruik van den Zolder, desverkiezende met de halve bediening, op een fatsoenlijken stand in het midden der stad. Adres J. MADO, boekhandel, met franco brieven lett. S. W. Utrecht.

*** Men verlangt voor een HEER bij fatsoenlijke lieden eene ONGEMEUBILEERDE KAMER, om terstond te aanvaarden. Reflecterenden adresseren zich met franco briefjes onder letter B, aan het Bureau dezer Courant.

*** **Dr. G. A. J. BECKERS is verhuisd** naar het St. Janskerkhof, wijk G. N°. 252.

Utrecht 27 April 1859.

TECHNISCHE SCHOOL TE UTRECHT,

*** In het jaar 1850 opgerigt, en sedert door een toenemend aantal kweekelingen uit verschillende oorden des rijks bezocht, biedt deze School aan allen, die zich aan het Fabriekwezen, den Koophandel, den Landbouw of de Bouwkunde wenschen toe te wijden, bij voortduring eene geschikte gelegenheid aan, om die kundigheden te verkrijgen, welke, overeenkomstig met de eischen van den tijd, als onmisbaren grondslag moeten beschouwd worden, voor de beoefening van elken tak van Nijverheid. Zij dient in het bijzonder tot eene regtstreeksche voorbereiding voor de toelating tot de Akademie te Delft, en tracht als instelling van middelbaar onderwijs eene gaping aan te vullen, welke in de bestaande instellingen van onderwijs en opvoeding wordt opgemerkt.

Overeenkomstig deze bedoelingen, wordt aan deze inrigting onderwijs gegeven in de Wis- Natuur- Schei- en Werktuigkunde, in de Geschiedenis, de Natuurkundige, Staatkundige en Handels-geographie, in de Nederlandsche, Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen, in de Technologie, het Boekhouden en het Bouwkundig- Werktuig- en Ornamentteekenen.

De Cursus is bepaald op drie jaren. De lessen zullen weder eenen aanvang nemen op Maandag 15 Augustus e. k.

Tot dezen Cursus worden toegelaten, die aan een admissie examen, hetwelk op Zaturdag 13 Augustus zal worden afgenomen, zullen hebben voldaan.

Voor huisvesting, verzorging en huisselijke opvoeding der leerlingen bestaat gunstige gelegenheid.

Voor het verkrijgen van nader berigt, en de aangifte voor het examen vervoege men zich bij den Heer D. GROTHE, Directeur der technische School.

De Verzorgers der inrigting,
R. VAN REES.
H. A. VAN DEN WALL BAKE.
W. H. DE HEUS.

BEWAARSCHOOL.

*** Nogmaals neemt de ondergeteekende de vrijheid, Ouders en Voogden van jeugdige kinderen te herinneren, dat zij met Mei a. s. de BEWAARSCHOOL VOOR GEGOEDEN voor haar zelve denkt voort te zetten in het bekende goede lokaal, Oude Gracht, Bakkerbrug D. 72.

Wed. STERINGA KUIJPER,
geb. Lesturgeon.

*** ALPHONSE DEGON, te Leiden, adverteert dat de **gebreveteerde kookfornuizen** uit zijne fabriek steeds tot vastgestelde prijzen verkrijgbaar zijn voor de Provincie en de stad Utrecht, in het Magazijn van OSTI & C°. Oudegracht H. N°. 10 à 11.

Leiden, 27 April 1859.

Zuivere Echte Amandelzeep.

p. stuk **15** Ct. p. Quantit: van 10 stuks à **12** Ct.

Savon de Dames

p. stuk **6** Ct. p. Quantit: van 10 stuks à **5** Ct.

*** Deze beide Zeepsoorten recommanderen zich behalve hunnen lage prijs, ook door zuiverheid in qualiteit en zijn verkrijgbaar bij

I. J. L. VAN HAARLEM.
Drogist. Vreeburg nabij de Barrière.

AAN DEN HANDEL.

*** De ondergeteekende, Beurtschipper van **Utrecht** op **Dordrecht**, heeft de eer bij deze kennis te geven, dat hij in plaats van wekelijks, van af **30 April**, weder even als vroeger om de **veertien dagen** met zijn Beurtschip van hier zal afvaren.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Commissaris A. VAN PESCH.

Utrecht, April 1859. C. VAN DIJK.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY. Buitengewone genezing van een *ziek been*. De heer A... Z...., te Harlingen, had eene verzwering aan een zijner beenen, waaraan alle aangewende middelen ter genezing schipbreuk hadden geleden, en hetwelk wel verre van te verbeteren, elken dag verslimmerde. Eindelijk gebruikte bij de zalf en pillen van *Holloway*, waardoor al dadelijk eene verbetering in zijnen toestand kwam; het sterk gezwollen been begon te slinken, en was in weinig tijds genezen. Gemelde Heer bevindt zich thans volmaakt wel en heeft zijne bezigheden hervat. Deze uitmuntende zalf geneest wonden en zweren al waren dezelven twintig jaren oud.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50. *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. Grootendorst, te Utrecht, bij G. C. T. van de Roemer, te Amersfoort, en bij J. Straatman, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. Holloway'setablissement.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

April	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr. N. a	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	*Opmerkingen.*
26	2	o.	0.5	765.87	48.6	— 8 8	0.78	0.	Betrokken.
	10	ono.	1.0	66.62	46.2	— 2 5	0.79	0.	idem.
27	8	ono.	7.0	65.79	46 4	— 6.7	0.71	0.	Zw. bewolkt.

AMSTERDAM 26 April 1859.

Nederland.					
Werkel. Schuld . . .	2½ pCt.	54½	56½	55¾
dito dito	3 „	66	66½	66⅛
dito dito	4 „	87½	88½	88¼
Handelmaatschappij. .	4½ „	135	136	135
Spanje.				
Obligatien	1½ pCt.	25¾	26¾	26¾
Obligatiën	3 „	37½	39½	39⅛
Binnenl. Schuld. . . .	3 „	35½	36½	36⅛
Portugal.				
Obligatiën	3 pCt.	38	39	39
dito 1856/57.	3 „	37¼	38⅜	38¼
Rusland.				
Oblig. bij *Hope en C°.*	5 „	98	99¼	99
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	98¼	98¾	98¾
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	80		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	75		
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4 „	75½		
dito 5e Serie	5 „	87¼		
dito 1855 6e Serie . .	5 „	91	91¼	94¾
Oostenrijk.				
Oblig. Metaliek	5 pCt.	40½	42	42
Oblig. Rente Am.. . . .	5 „	57	58¾	58¾
dito dito Nat. 1854. .	5 „	46¾	48¾	48¼
dito dito	2½ „	23	24	23¼
Amerika.				
Venez. Oblig 6 pCt., nu	5 „	37½		
Grenada, Oblig. . . .	3¼ „	14½	15	15

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.

BIJVOEGSEL

BIJ DE UTRECHTSCHE COURANT VAN

WOENSDAG 27 April 1859, N°. 100.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Woensdag 20 April.

Voorz. Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 24 leden; afwezig de HH. *Trip*, *v. Hoytema*, *Visscher*, *Bake* en *Bosch*.

Is ingekomen:

eene missive van Gedep. Staten ten geleide van een besluit betreffende de uitbreiding van het krankzinnigengesticht, — ter sekretarie;

eene missive van den heer *D. v. d. Waal Spruyt*, houdende kennisgeving der aanneming van de benoeming tot lid der plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt, — voor kennisgeving;

eene voordragt van B. en. W. in zake eenige rekwesten om vrijstelling van de belasting op de honden, — ter sekretarie:

eene missive van den heer D. *v. Zijdveld*, houdende kennisgeving der aanneming van de benoeming tot lid der aalmoezenierskamer. — voor kennisgeving:

een rekwest van eenige rijtuighouders, houdende verzoek tot voorziening in de willekeurige handelwijze der direktie van den Rijnspoorweg in zake de plaatsing hunner vigilanten op het stationsplein, — ter sekretarie.

De *Voorz.* deelt alsnog mede, dat het jaarverslag reeds zoover gereed is, dat het wordt gedrukt. om daarna aan de leden te worden rondgedeeld.

Ook wordt door hem medegedeeld, dat, overeenkomstig het besluit van den raad, B. en W. eene konferentie gehad hebben met den heer *Zocher*, over de verbetering der wandeling, en deze zich voorstelt zeer spoedig, welligt reeds morgen of overmogen, daartoe over te gaan. *Spr.* heeft ook met hem gesproken over het verzoek van den hoogleeraar *Buys Ballot*, waaromtrent het oordeel was, dat de voorloopig aangegeven plaats niet geschikt kan worden afgestaan, en men liever eene ruimte in het zoogenaamde dal moest aanwijzen. De heer *Buys Ballot* heeft medegedeeld dat hij ook daarmede genoegen zou nemen.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslagingen over het reglement op het bouwen en sloopen, waarvan mitsdien in behandeling genomen wordt.

Art. 16. Het is verboden de stads wateren te vernaauwen door het uitzetten van schoeijingen of andere voorwerpen, of door het planten van boomen en struiken.

Steigers mogen aan de stads wateren gezet worden me schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders.

Voor de bestaande steigers wordt op aanvrage van belanghebbenden eene nieuwe schriftelijke vergunning uitgereikt.

De heer *v. Doorn* stelt voor. de woorden, »eene nieuwe schriftelijke vergunning" te veranderen in: »een bewijs van hun bestaan." Spr. merkt op, dat het zeer wel mogelijk is, dat de bestaande steigers niet ten gevolge eener vergunning bestaan, althans gelijk hier staat: »*aan* de stadswateren," want nu kan het ook wel een regt zijn, en dan zou, volgens het art, iemand die regt had, eene vergunning moeten vragen.

De heer *de Graaf* stelt voor, te lezen: »steigers of stoepen" dewijl hij gelooft, dat het woord »steigers" niet geheel aangeeft wat wordt bedoeld.

De heer *Pabst* zegt, met betrekking tot het gesprokene door den heer *v. Doorn*, zich bij de redaktie van art. 16 niet te hebben voorgesteld, dat iemand, die op eigen grond een steiger heeft *aan* en niet *in* stads water, daarvan eene verklaring zou moeten hebben. Wordt echter de meening van den heer *v. Doorn* door andere leden gedeeld, dan zou Spr. dat gaarne vernemen, en dan zou het art. moeten veranderd worden; doch Spr ziet er geen nut in al de bestaande steigers te registreren en dien onnoodigen last op te leggen aan hen, die een steiger op eigen grond aan stadswateren hebben. Hij stelt voor »*aan*" te veranderen in »*in*."

De heer *v. Hengelaar* gelooft niet dat de bedoeling der kommissie *is*, dat men zonder vergunning *aan* stadswateren steigers zou mogen hebben, want als de stad de werven onder haar toezigt neemt, ligt het in den aard der zaak dat men die niet willekeurig verlagen mag.

De *Voorz.* gelooft, dat, als de steigers gebruikt worden door het algemeen, het niet wenschelijk is, dat op die wervan hoogten en laagten zijn; zijn zij echter geheel in partikulier gebruik overgegaan, dan dunkt Spr., dat het van minder belang is. Spr. meent dat het hier meer geldt het uitzetten aan den waterkant dan het vernaauwen van stadswaters.

De heer *v. Hengelaar* merkt aan, dat al. 1 inhoudt een verbod om *in* het water steigers uit te zetten, al. 2 daarentegen om die niet *aan* het water te mogen hebben, doch met vergunning. Spr. vindt dat zeer logisch en gelooft dus dat »*aan*" zeer juist gesplaatst is, en daarop dan ook het amendement van den heer *v. Doorn* sluit.

De heer *Pabst* merkt op, dat de bedoeling toch niet is, te verbieden steigers in het water te zetten. Wanneer nu B. en W. de toestemming zullen geven om steigers te zetten, zal die toestemming worden vernieuwd. Spr. ziet geen reden waarom B. en W. dat niet zullen kunnen doen. In de tweede al. wordt gezegd, dat steigers mogen gezet worden, niettegenstaande al. 1, met vergunning. Om nu geen twijfel te laten bestaan, wenscht Spr. voor te stellen, te lezen: »steigers mogen in stadswateren niet gezet worden, dan met schriftelijke vergunning van B. en W.

De heer *de Jong* meent dat de heer *v. Doorn* verkregen regten in bescherming wenscht te nemen, regten verkregen *ex jure privato;* de heer *v. Doorn* vreest nl. dat door dit artikel daarop inbreuk zou worden gemaakt. Spr. acht dit eene verkeerde beschouwing, want de raad kan door zijne verordeningen op geene regten *ex jure privato* verkregen inbreuk maken; de ingezetenen zijn daarvoor gewaarborgd door andere wetten.

De heer *de Muralt* vereenigt zich met hetgeen door den heer *de Jong* is aangevoerd, doch zal niettemin voor het amendement stemmen. Spr. kan zich toch het geval voorstellen, dat bij het geven van het bewijs van bestaan is gebleken dat het nadeelig is dat een steiger zich ter aangewezen plaatse bevinde, B. en W. behouden alsdan de bevoegdheid, in weerwil van dat bewijs, voor het vervolg die vroegere vergunning in te trekken. Spr. gelooft dat het voor het bestuur gemakkelijker zal zijn te lezen gelijk de heer *v. Doorn* voorstelt. Zoo als de redaktie nu is wordt gebiedend gesproken, B. en W. zullen eene vergunning geven, enz. en Spr. acht beter dit fakultatief te laten, maar alleen de afgifte van een bewijs van bestaan voor te schrijven.

Het amend. van den heer *Pabst* wordt met 17 stemmen, tegen die van de HH. *v. Hengelaar*, *v. Nooten* en den *Voorz.*, aangenomen, waardoor dat van den heer *de Graaf* komt te vervallen, terwijl het amend. van den heer *v. Doorn* wordt aangenomen met 13 stemmen, tegen die der HH. *Metelerkamp*, *v. Hengelaar*, *Ackersdijck*, *de Jong*, *v. Stirum*, *v. Dielen* en den *Voorz.* en het art. zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 17. De schoorsteenen of andere uitlozingen van rook zullen minstens 0.60 el boven den nok van het gebouw, waarop zij gesteld zijn, moeten verheven zijn.

De heer *Ram* stelt voor »aan het eind van het art. de volgende al. toe te voegen: »schoorsteenen langs een buitenmuur moeten minstens eene hoogte hebben van 2 el boven den muur waarlangs de schoorsteen loopt." Spr. zegt tot toelichting, dat deze bepaling strekt om het gevaar voor brand te weren.

De *Voorz.* meent dat het voorstel te algemeen is; de schoorsteenen langs de grachten, zegt Spr., zouden dan twee el moeten uitsteken.

De heer *Ram* meent, dat dit bezwaar zal verdwijnen door de woorden »van het gebouw" in zijn voorstel op te nemen.

De *Voorz.* merkt aan, dat een kelder ook een gebouw is.

De heer *de Muralt* ondersteunt het denkbeeld van den heer *Ram*. Hij gelooft, dat de kommissie er niet op bedacht is geweest. De bedoeling is, zegt hij, niet, de bepaling uit te strekken tot de schoorsteenen aan de grachten, maar er zijn vele huizen in de stad, waar de schoorsteenen zoo gebouwd worden, hetgeen dikwijls lastig en nadeelig is voor de buren; maakt men nu eene bepaling, dat zij 2 el hoog moeten wezen, dan zullen zij niet hinderlijk meer zijn. Spr. acht echter eene hoogte van 1.20 el voldoende. Ook zijn er, zegt Spr., perceelen, waar men geen schoorsteen bouwt, maar een gat in den muur maakt en eene gewone kagchelpijp daardoor steekt, en ook in dat geval zou Spr. het wenschelijk achten, dat die pijp ten minste 1.20 el hoogte had. Spr. stelt dus voor, de hoogte te bepalen op 1.20 el.

Den *Voorz.* komt het voor, dat art. 8 in die bezwaren nog al voorziet.

De heer *de Muralt* ondersteunt juist het amendement, omdat hij meent dat bij enkele leden bezwaar zou bestaan tegen art. 18, en voor het geval dat dit art. wierd afgestemd zou Spr. het betreuren, dat bij art. 17 niet in de zaak ware voorzien.

De heer *Pabst* zegt, dat art. 18 alleen het hinderlijke voorziet, terwijl de heer *Ram* van het gevaarlijke spreekt. Ware het gevaarlijk, dan zou men het dus niet kunnen beletten. Het komt Spr. echter voor, dat de bedoeling in het amend. niet juist is uitgedrukt. Zij ligt toch in het volgende: er worden soms uit zijmuren schoorsteenen naar boven opgetrokken, en nu wenschte de voorsteller, dat die ten minste de hoogte zouden hebben van het dak, en niet op gelijke hoogte zouden zijn met den brandgevel. Het ware dus misschien beter, te lezen: »schoorsteenen ter zijde uit een buitenmuur van een gebouw komende en daarlangs opgetrokken, moeten 1.20 el daarboven worden opgetrokken."

De heer *Ackersdijk* zou den voorsteller in bedenkingen, of het niet beter ware te lezen: schoorsteenen langs een buitenmuur opgetrokken, enz.

De *Voorz.* merkt aan, dat dit juist in het amendement staat.

De heer *v. Doorn* zou zich vereenigen met hetgeen de heer *Ackersdijck* zegt en dan achter het woord: »schoorsteenen" in de 4. regel vóór het woord »zijdelings" zetten: »*uit den muur of.*"

De heer *Ram* wijzigt zijn voorstel volgens dat van den heer *de Muralt*.

Het amend. van den heer *Ram* met algemeene stemmen zijnde aangenomen wordt het art. zonder omvraag goedgekeurd, even als de drie volgende artt.

De heer *v. Geuns* stelt voor, de invoering van het volgend nieuw art. tusschen art. 19 en 20: »wie in de nabijheid van den gemeenen of niet gemeenen muur van een naburig perceel of erf, een put, riool, sekreet, oven of andere inrigtingen, in art. 703 van het burgerlijk wetboek genoemd, wil maken, is verpligt eene tusschenruimte te laten van 22 duim. Deze bepaling is niet toepasselijk op kamer- en keuken schoorsteenen. »Spr. acht het niet noodig, hierover in eene uitvoerige ontwikkeling te treden; art. 703 B. W. noemt behalve ovens en schoorsteenen onderscheiden werken op, waarbij eene tusschenruimte moet worden gelaten bij plaatselijke verordening voor te schrijven. Spr. heeft het art. overgenomen uit de Amsterdamsche en Rotterdamsche verordeningen.

De heer *v. Hengelaar* vindt het niet noodig en gelooft ook niet, dat juist de bedoeling van den heer *v. Geuns* is, dat er eene tusschenruimte besta, maar alleen dat zoodanige werken gemaakt worden, dat het gevaar van brand of doorzijpelen voorkomen wordt. In de meeste gevallen zal men ook niet in staat zijn tusschenruimte te laten.

De heer *v. Geuns* zegt, dat zijne bedoeling niet is, dat die tusschenruimte open blijve; zij kan worden aangevuld; maar het doel is slechts dat er een afstand besta. In de Amsterdamsche en Rotterdamsche verordeningen wordt ook voorgeschreven op welke wijze de tusschenruimte moet worden aangevuld, doch op de aanmerking dat er voor deze stad tegen de overname daarvan welligt bezwaar zoude zijn, achtte Spr. het beter, die laatste niet in de verordening op te nemen.

De heer *v. Lier* kan zich wel met het voorstel vereenigen, doch meent dat het niet duidelijk genoeg de bedoelingen des voorstellers uitdrukt. Het burgerlijk wetboek, naar plaatselijke verordeningen en gebruiken verwijzende, spreekt ook van werken te laten maken. In de kostumen en usantiën der stad Utrecht, bij *v. d. Meulen*, vindt men dienaangaande bepaalde voorschriften. Is nu ook de bedoeling van den heer *v. Geuns* dat er werken gemaakt worden, dan behoort dit duidelijk te worden uitgedrukt met eene juiste aanduiding van de te maken werken.

De heer *Pabst* zegt dat art. 703 wel spreekt van werken, maar dat die werken bij reglement bepaald moeten worden, of hunne inrigting aan den bruiker kan worden overgelaten, Spr. wenscht dit laatste en zou daarom ontwerpen die werken niets opnemen.

De heer *v. Lier* zou dit minder goedkeuren; als men eene verordening maakt voor de toekomst meent hij, dat men niet naar het bestaande behoort uit te drukken, welke verpligtingen aan de ingezetenen worden opgelegd.

De heer *v. Nooten* is tegen het amendement; er wordt, zegt hij, bij art. 703 van het Burg. Wetb. bepaald, dat er of tusschenruimte zal zijn of werken zullen worden aangelegd, en Spr. gelooft dat men door den aanleg van werken te bevelen, het best in die lakune zal voorzien. Art. 21 voorziet reeds daarin en Spr. acht het amendement dus noodeloos.

De heer *v. Geuns* zegt, dat eene ruimte van 11 duim, gelijk in art. 21 bepaald wordt, voor een gewonen schoorsteen welligt goed kan zijn, doch onvoldoende is voor ovens en andere inrigtingen, in art. 703 B. W. opgenoemd.

Met 17 stemmen, tegen die der HH. *v. Nooten*, *Bosch*, *v. Hengelaar* en *v. Dielen*, wordt het voorstel van den heer *v. Geuns* aangenomen.

Art. 21. Het is verboden, eene stookplaats, oven of schoorsteen te bouwen tegen den scheidsmuur van een aangrenzend gebouw, tenzij tegen dien scheidsmuur over de geheele breedte en hoogte van het te bouwen werk een muur worde aangezet ter dikte van minstens 0.11 el.

De heer *v. Geuns* stelt voor te lezen: »het is verboden kamer- of keukenschoorsteenen te bouwen tegen den scheidsmuur van een aangrenzend gebouw, indien die scheidsmuur eene mindere dikte heeft dan 22 duim, tenzij tegen dien scheidsmuur over de geheele breedte en hoogte van het te bouwen werk, een muur worde aangezet ter dikte van het ontbrekende. Langs hooizolders of andere bewaarplaatsen van ligt ontbrandbare stoffen zal die dikte op 33 duim worden gebragt." Art. 22 zou vervallen. In de Amsterdamsche en Rotterdamsche verordeningen is te dien aanzien voor kamer- en keukenschoorsteenen niets voorgeschreven. Spr. acht echter eene bepaling, ook voor de kamer- en keukenschoorsteenen, wenschelijk doch wenschte den afstand te doen afhangen van de dikte van den muur, waartegen de schoorsteen gebouwd wordt. Het voorstel strekt ter voorkoming van het gevaar van brand, doch het komt Spr. voor, dat, hoe dunner de muur is des te grooter het gevaar van brand is. Volgens het ontwerp zal, hoe dik de muur ook zij, altijd een muur van 11 duim daartegen moeten worden aangezet, waardoor vooruitspringende schoorsteenen zullen ontstaan, die dikwijls een onnoodigen misstand in de kamers zullen veroorzaken, die zeker in strijd zal zijn met het schoonheidsgevoel. Den afstand van 22 duim heeft Spr. ontleend aan art. 19, waarin dienzelfde afstand voldoende geacht is.

De heer *Pabst* heeft groot bezwaar tegen het amendement. Wordt het aangenomen, dan mag men tegen elken muur van 2.25 d. dikte de schoorsteenen bouwen, dan zal, zoo de muur slecht is, het gevaar voor brand veel grooter zijn, dan zoo hij dun is. Er is echter nog meer: deskundigen hebben Spr. verzekerd, dat niets nadeeliger is, dan een schoorsteen op te trekken in een muur; bestaat toch de schoorsteen uit een stuk, zoodat de hitte zich op de gewone wijze er aan meedeelt, dan behoeft men niet te vreezen, dat er barsten in komen: is echter een van de zijden een stuk van den gevel, dan wordt die gevel niet gelijkmatig afgekoeld en ontstaan er barsten in. Spr. acht het dus oneindig beter, dat de schoorsteen een werk op zich zelf zij, en acht het een uitmuntenden toestand, dat gelijk in art. 21 bepaald is, de schoorsteen zal worden opgetrokken van IJsselsteentjes. De heer *v. Geuns* wenscht, omdat soms in eene kamer de schoorsteen eenigzins vooruitspringend zal zijn, dit te veranderen; hij wenscht den muur ook te gebruiken voor eene der zijden van den schoorsteen; maar dan zal men dikkere muren gaan uithakken tot eene dikte van 2.25 el, en men is niet zeker, dat niet de buurman dit ook heeft gedaan, en dan is de muur op die bepaalde plaats veel zwakker. Spr. vraagt of het niet veel beter is, dat hij die een schoorsteen wil hebben, dat een werktuig is om zijns buurmans huis in brand te steken, dit uit een stuk moet oprekken.

De heer *v. Hengelaar* merkt aan, dat de heer *Pabst* er nu bezwaar in ziet, dat men bij de buren een onderzoek zal moeten in het werk stellen, terwijl daartegen in een voorgaand artikel zoodanig bezwaar niet gezien is. De toestand echter, zegt Spr. is deze: in de stad zijn oude gebouwen, met muren van soms éène el dikte, — nu zou men, volgens het artikel, zelfs in zoodanige muren niet mogen bouwen, maar altijd tegen den muur nog tot eene dikte van elf duim moeten metselen, zoo dat de schoorsteen dan altijd een last en een misstand in de kamer wordt. Spr. acht dit niet noodzakelijk ter voorkoming van brand; deskundigen hebben hem verzekerd, dat het zeer nuttig is dat een schoorsteen op zich zelven staat, maar dat het geen kwaad kan al is hij geheel in den muur gebouwd, als hij slecht op zich zelven gemetseld is. Op de tweede al. van het amendement heeft Spr. echter eene bedenking. De heer *v. Geuns* wil nl. dat als een buurman eene bewaarplaats van hooi of andere brandbare stoffen heeft, de muur van den daarlangs te bouwen schoorsteen zelfs tot 33 d. zal gebragt worden. Spr. echter gelooft niet dat men iemand belasten kan met zoodanig werk ten behoeve van zijn buurman. Men zegt dat de verordening alleen in het belang der veiligheid gemaakt wordt, en men zich aan de regten van de buren onderling niet heeft te storen; maar Spr. meent, dat men bij het voorkomen van gevaar de billijkheid in acht nemen en den last leggen moet op hem die het genot heeft. Men vergete dan ook niet dat de eigendommen in eene stad niet zijn stallingen voor vee, maar bestemd zijn tot bewoning door menschen, en dat het tot eene goede bewoning behoort, dat men schoorsteenen heeft; het hebben van schoorsteenen dus is regel, maar het hebben van eene bewaarplaats van hooi of andere brandbare stoffen uitzondering. Spr. wijst er op, dat dan ook in eene vroegere verordening is bepaald, dat men geene bewaarplaats van die stoffen mag hebben zonder toestemming van het bestuur. Men kan dus zorgen, dat iemand, die een hooizolder wil hebben, zijn gebouw zoo maakt, dat zijn hooi veilig is. Voor dengene, die bouwt, moet het genoeg zijn, dat hij de schoorsteenen zoo inrigt dat zij op zich zelven voldoende zijn ter voorkoming van brand; op den nabuur daarentegen, die een beroep wil uitoefenen of bewaarplaatsen wil houden, die meerdere voorzorgen vereischen, moet de last van de daarvoor noodzakelijke werken komen, en stelt Spr. dus den heer *v. Geuns* voor, de laatste al. van het voorstel weg te laten.

De heer *v. Geuns* verklaart zijn amendement te splitsen.

De heer *de Muralt* heeft bezwaar tegen het 2e gedeelte. Ook hij acht het niet billijk, dat de eigenaar van een gebouw, als hij een schoorsteen wil bouwen, dat niet zal mogen doen zonder den muur aan te bouwen, zoo zijn buurman in het daartegen liggend lokaal eene bewaarplaats van brandbare stoffen heeft. Het ware dan billijker dat die buurman verpligt werd den muur aan te bouwen, alvorens tegen het aangrenzend gebouw zulk eene bewaarplaats te mogen maken.

De amendementen van den heer *v. Geuns* worden alsnu het eene aangenomen met 13 stemmen tegen die der HH. *Metelerkamp*, *Pabst*, *v. Nooten*, *Ackersdijck*, *de Jong*, *v. Dielen*, *v. Cleeff* en den *Voorz.*, het tweede verworpen met 18 stemmen, tegen die der HH. *v. Lier*, *Ackersdijk* en *v. Geuns*.

Het gewijzigd art. wordt daarna zonder omvraag aangenomen.

Art. 22. Het is verboden schoorsteenen of ovens te bouwen of te vernieuwen langs hooizolders of andere bewaarplaatsen van ligt ontbrandbare stoffen, anders dan met een muur van minstens 0.22 el dikte, te stellen tegen den bestaanden muur tusschen die bewaarplaatsen en den schoorsteen of oven.

Met 12 stemmen, tegen die der HH. *v. Veersen*, *Metelerkamp*, *v. Nooten*, *Ackersdijck*, *de Jong*, *v. Dielen*, *v. Cleeff*, *v. Lier* en den *Voorz.*, wordt besloten, dit art. te laten vervallen.

Art. 23. Het is verboden ovens, schoorsteenen of stookplaatsen te stellen of te herstellen anders dan in steen, op gewelven van steen of ijzeren roosters en daarenboven onder toezigt van Stadswege.

Bijaldien men ijzeren of andere metalen pijpen voor uitlozing van rook en verwarming verlangt te bezigen, wordt daartoe de vergunning van Burgemeester en Wethouders vereischt

De heer *v. Geuns* stelt voor, de woorden »en daarenboven onder toezigt van stadswege" weg te laten. Het komt Spr. voor, dat de bepaling in die woorden verval reeds begrepen is in art. 1. Als iemand gaat bouwen wendt hij zich tot B. en W. met een verzoek, teekeningen en opgaven, zoodat bij het bouwen van die schoorsteenen toch reeds toezigt van stadswege plaats heeft, en dan acht Spr. het beter, de woorden weg te laten, want vat men het artikel letterlijk op, dan zal bij elk herstel van een schoorsteen, hoe gering ook, een stedelijk ambtenaar tegenwoordig moeten zijn, en zal men in den schoonmaaktijd in bijna elk huis een ambtenaar moeten hebben. Bovendien is het moeijelijk te konstateren, zoodat het voorschrift toch meestal onuitgevoerd zal blijven.

Den heer *v. Nooten* komt het toch voor, dat die woorden niet zoo geheel overbodig zijn. Het geld hier de brandpolitie, en Spr. zou daarom er nog al tegen zijn, het toezigt weg te laten.

Met 14 stemmen, tegen die der HH *Bosch*, *v. Geuns*, *v. Hengelaar*, *v. Stirum*, *v. Schermbeek* en den Voorz., wordt dit amend. verworpen, terwijl het art., in stemming gebragt, met 21 stemmen tegen die van den heer *Pabst* wordt aangenomen.

Art. 24. Het is verboden, schoorsteenen of andere uitlozingen van rook of dampen te maken aan of uit de werfmuren der stadsgrachten, of uit gebouwen, welke op de werven der stads grachten zijn geplaatst, of uit kluizen of kelders aan den openbaren weg.

Voor de bestaande schoorsteenen wordt op aanvrage van belanghebbenden eene nieuwe vergunning uitgereikt.

De heer *v. Doorn* zou ook in dit art. in de 2. al. »eene nieuwe vergunning" veranderd willen zien in: »een bewijs van hun bestaan." Spr. acht het nog noodzakelijker dan ten opzigte der steigers; hij stelt zich voor, dat men bij het verleenen van vergunning meestal eene beperkende klausule zal voegen, b. v. dat zij ten allen tijde, zonder schadeloosstelling, kan worden ingetrokken, of iets dergelijks; daar nu voor de bepaalde schoorsteenen, in art. 25 eene schadevergoeding, bij weigering tot herstel, wordt mogelijk gesteld, vreest Spr. dat, zonder bewijs dat men een oud regt of voegere toestemming had gehad, de tegenwoordige verordening ook, met terugwerkende kracht op vorige toestanden, zou worden toegepast.

De heer *v. Geuns* stelt voor, het 2. lid te laten wegvallen, terwijl hij ook de weglating van art 25 en 26 zal voorstellen. Spr. meent dat daarvoor dezelfde gronden bestaan als voor de aanneming van het amendement op art 7. Heeft men zulk een schoorsteen bij wijze van vergunning, dan aan die vergunning ook zonder de bepaling van dit art. ingetrokken worden, in dat geval is de bijvoeging dat schadevergoeding verleend *kan* worden onnoodig; want zal zij ter vergoeding eener op te heffen vergunning strekken dan kan de raad toch beslissen; bestaat er daarentegen een verkregen regt, dan kan dat regt niet anders worden ontnomen dan overeenkomstig de wet op de onteigening ten algemeene nutte.

De heer *Ackersdijck* acht juist dat 2. lid van art. 24 zeer nuttig. Die schoorsteenen zijn ontstaan met en zonder vergunning. Zij zijn eene van die zaken waardoor de stad het meest ontsierd wordt, en het is dus hoogst wenschelijk, dat zij verdwijnen. Nu dunkt Spr., dat het een goede maatregel is, dat zij die ze hebben, daarvan kennis geven; hij kan niet nagaan dat daarin eenig nadeel ligt, doch vindt groot nadeel in die weglating.

Met 16 stemmen, tegen die der HH. *v. Nooten*, *Bosch*, *v. Geuns*, *v. Hengelaar*, *Schuller*, *v. Schermbeek* en *v. Lier*, wordt het voorstel van den heer *v. Geuns* verworpen. Dat van den heer *v. Doorn* wordt aangenomen met 21 stemmen tegen die der HH. *de Graaf*, *Metelerkamp* en den Voorz., en het art. zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 25. Waar zulke schoorsteenen of uitlozingen bestaan, zullen zij niet vernieuwd of hersteld mogen worden dan met bijzonder verlof van Burgemeester en Wethouders. Wordt dit verlof geweigerd, zoo zal in den gemeenteraad overwogen worden of er gronden bestaan om aan de eigenaars eene schadevergoeding toe te kennen.

De heer *v. Nooten* stelt voor, dit art. te doen wegvallen. Bestaat er een regt, dan kan dat niet door plaatselijke verordening worden ontnomen. Bestaat de zaak slechts door vergunning dan kan van schadevergoeding geen sprake zijn.

De heer *v. Lier* zegt, dat er dan nog wel andere onderwerpen bij deze verordening geregeld zijn, waaromtrent hetzelfde zou kunnen worden toegepast. De vraag kan slechts zijn, of er dan niet eenig regt bestaat: in het laatste geval kan er wel in ernst geen sprake van schadevergoeding zijn. In dien zin althans, zou Spr. er tegen zijn, het punt der schadevergoeding in deze verordening in beginsel op te nemen; waardoor al ligt het dwaalbegrip zou kunnen ontstaan alsof men geregtigd ware schadevergoeding te vorderen.

De *Voorz.* gelooft dat er nog een middenweg is, en er nog zekere welwillendheid zou kunnen te pas komen, al had men geen regt.

De heer *Ackersdijck* ondersteunt zeer de meening van den Voorz.; hij acht het billijk dat als men iemand een schoorsteen, waarvan hij lang genot, al is het dan ook zonder regt, gehad heeft, ten genoege der burgerij, die er hinder van heeft, doet opgeven, men hem, in geval het een aanmerkelijk bezwaar oplevert, dien schoorsteen op eene minder hinderlijke wijze in te rigten, eenige tegemoetkoming in de kosten toesta. Dat, dunkt Spr, is de billijkste wijze om die schoorsteenen te doen verdwijnen.

De heer *v. Lier* zegt, dat ook hij tegenover het regt de billijkheid stelt, maar dat hij er tegen opkomt, in eene strafverordening een punt op te nemen van civiel regt, en dat nog wel zoo onbepaald als hier geschiedt. Uit het oogpunt van billijkheid nu zou Spr. de eerste zijn om schadevergoeding toe te kennen, maar hij moet zich er tegen blijven verzetten, dat in eene strafverordening opgenomen worde een punt omtrent schadevergoeding, én omdat de raad onbevoegd is een punt van privaatregt te regelen, én omdat hij het in beginsel bedenkelijk acht, hier den ingezetenen een regt te verzekeren op schadevergoeding, waar, naar zijne overtuiging, geen regt bestaat.

De heer *Pabst* deelt volkomen het gevoelen van den heer *Ackersdijck* en den Voorz., dat namel. ook daar waar geen regt bestaat, het billijk kan zijn, schadevergoeding toe te kennen. Spr. gelooft echter ook, dat die heeren het met hem eens zullen zijn, dat daar waar regt bestond niet te pas komt overweging of schadevergoeding zal gegeven worden, maar daar behoort schadevergoeding gegeven te worden. Spr. wenscht dus de bijvoeging te zien aannemen: »waar zulke schoorsteenen met vergunning bestaan," waardoor die volgens regt bestaan worden uitgesloten.

De heer *Ackersdijck* betreurt het, naar aanleiding ook van hetgeen door den heer *v. Lier* gezegd is, dat men hier zoo dikwijls publiek met privaat regt verwart. De raad maakt geene bepalingen, die betrekking hebben op het privaat regt; van het privaatregt kan hij niet afnemen. Hier is alleen sprake van hen die geen privaatregt hebben. Doch sommigen hebben koncessie; en als men nu zegt dat, wanneer zij hunne schoorsteenen zouden willen vernieuwen, hun dit zonder nieuwe koncessie niet zal vrijstaan, en dat het bestuur hun zal kunnen voorschrijven, dien schoorsteeen geheel te doen verdwijnen, zoo gaat men niet te ver, wat het regt betreft, maar uit het oogpunt van billijkheid kan er grond zijn om daarvoor eenige schadevergoeding te geven. Spr. gelooft evenwel dat de meesten dezer schoorsteenen zonder vergunning bestaan. Dat is een misbruik; maar er is zoo veel op die wijs geschied, en heeft het lang geduurd, dan komt men er niet ligt op terug. Hij zoude dus van gevoelen zijn, dat men dit niet streng behoeft te onderscheiden, maar bij voorkomende gelegenheden liever eenige opoffering moest doen, om die gewigtige verbetering, zonder

groot bezwaar voor de eigenaars, tot stand te brengen. Zij zullen er te gereder in toestemmen, omdat voor henzelven ook veel beter is dat hunne schoorsteenen geen rook op de straat verspreiden.

De heer *v. Lier* heeft zich geenszins aan verwarring van publiek- met privaatregt schuldig gemaakt. Spr. vraagt ieder, die de geringste notie van regt heeft, of schadevergoeding niet behoort tot het *jus civile*, en of eene strafverordening de eigenaardige plaats is om over schadevergoeding te spreken?

Met 23 stemmen, tegen die van den heer *Pabst*, wordt dit amendement verworpen. terwijl het art. wordt goedgekeurd met 17 stemmen, tegen die der HH. *de Muralt*, *Pabst*, *Ram*, *v. Nooten*, *v. Geuns*, *v. Hengelaar* en *Lier*.

Art. 25. Ook zal ter zake van het nadeel, dat van zulke schoorsteenen of uitlozingen ondervonden wordt, de wegneming of wijziging door Burgemeester en Wethouders kunnen bevolen worden.

In dit geval zal eveneens in den gemeenteraad overwogen worden, of er gronden bestaan om aan de eigenaars eene schadevergoeding toe te kennen.

De heer *v. Hengelaar* is het eens met den heer *Ackersdijck*, dat men niet ten koste der individus de stad moet verbeteren en zal de laatste zijn die hen daarvoor schadeloosstelling zoude willen onthouden, maar kan toch zijne verwondering niet ontveinzen, dat daar men toestemt, dat die schoorsteenen bij subobreptie zijn verkregen, men ze in zijne bescherming neemt, als bestonden zij krachtens regt, neen meer nog, in art. 18 is bepaald dat als de rook den buren hinderlijk is de schoorsteen zooveel hooger moet worden opgetrokken of gewijzigd, en dit wel zonder eenige vergoeding, niettegenstaande de schoorsteenen in dat art. bedoeld op regtmatige wijze verkregen zijn.

De *Voorz.* gelooft dat zich ook het geval zou kunnen voordoen, dat zonder dat een schoorsteen vernieuwd behoefde te worden, men het wenschelijk achtte, dat hij verdween en dan ware het toch goed dat men eene schadevergoeding kon verleenen.

De *v. Nooten* zegt dat het zijne bedoeling niet is, de schoorsteenen in bescherming te nemen, maar hij even zeer als ieder die dit begeert, ze wenscht te zien verdwijnen. Hij is echter huiverig, inbreuk te maken op verkregen regten.

De heer *Ackersdijck* meent dat de heer *v. Hengelaar* bij nader inzien zal ontwaren, dat tusschen de beide door hen aangewezen bepalingen geen strijd bestaat. Dat de bewoners der stad elkander het leven niet onaangenaam moeten maken is een regel, waarin het civiel regt reeds eenigzins voorziet en waarvoor ook het politieregt moet zorgen. De schoorsteenen echter, waarvan nu sprake is, verlangt men dat verdwijnen in het belang van het *algemeen*, en dan is eene kleine opoffering voor eene stad als Utrecht niet zeer beduidend, en Spr. gelooft, dat men met vol vertrouwen het beginsel kon aannemen, in dit geval eenige schadevergoeding toe te staan, zonder dat men daarom zal moeten schadeloos stellen dengene, die zijn schoorsteen moet verhoogen, omdat de rook zijn buurman hindert; dat zijn, zegt Spr., twee ongelijksoortige toestanden.

De heer *v. Hengelaar* erkent, dat men met de verordening niet op het gebied van het burgerlijk regt mag treden, maar hij moet er op wijzen, dat het onbillijk is, iemand niet schadeloos te stellen als hij wel is waar een op zich zelf regtmatig werk heeft, doch daardoor één individu hinderlijk is en dus een gering nadeel doet en daarom wegbreken en wijzigen moet, maar wel schadeloosstelling toe te kennen als men zich op eene onregtmatige wijze werken heeft aangematigd en daardoor meer individus benadeelt, en dus ook in grootere mate hinder aanbrengt. Spr. gelooft dat men in het beginsel konsekwent moet blijven.

Met 20 stemmen, tegen die der HH. *v. Lier*, *v. Hengelaar*, *v. Geuns* en *v. Nooten*, wordt het art. aangenomen. Het volgende wordt zonder omvraag goedgekeurd:

Art. 28. Het is verboden, zonder schriftelijke vergunning van Burgemeester en Wethouders, over of aan den openbaren weg of over stads wateren, naar buiten uitslaande deuren of vensters, balkons, portiques, betimmeringen of overdekkingen van stoepen, of uitstekende voorwerpen te maken of te plaatsen.

Waar dit voor de afkondiging dezer verordening, zonder schriftelijke vergunning, geschied is, zullen die voorwerpen weggenomen of gewijzigd worden, indien dit door Burgemeester en Wethouders noodig geoordeeld wordt, en binnen den tijd door een gemotiveerd besluit vast te stellen.

De heer *v. Nooten* stelt voor, als tweede al. het volgende toe te voegen: »overgangen over eene straat of steeg mogen van de bovenverdieping van het eene tot die van het andere huis niet worden gesteld, dan overeenkomstig eene vergunning van den raad," en, als 3. al. »zulks heeft alleen plaats waar die voorwerpen hinderlijk zijn voor de passage en in geval voegere verordeningen eene voorafgaande vergunning noodzakelijk maakten."

De heer *v. Doorn* stelt voor, in de eerste al. de woorden »of aan" weg te laten. Moeten die echter blijven staan, dan stelt Spr. voor, de 2. al. weg te laten.

De heer *de Jong* stelt voor, achter »vensters" te lezen »en luiken" en de laatste al. aldus te veranderen: »Vensters of luiken of zonneschermen op stoepen, welke door baliën of hekwerk zijn afgesloten of op bovenverdiepingen, zijn in dit artikel niet begrepen."

De *Voorz.* merkt aan dat die voorwerpen het uitzigt van naburen kunnen beletten.

De heer *de Jong* zegt, dat dit voorzien is door de verordening op de straatpolitie.

De heer *v. Nooten* zegt, tot toelichting van zijn voorstel, dat het hem is voorgekomen, dat in dit art. eene bepaling ontbreekt, nl. dat geen overgangen over straten of stegen mogen worden gemaakt; zij bestaan op enkele plaatsen. Het is de gedeeltelijke afsluiting eener straat, daarom komt het Spr. voor, dat die overgangen niet mogen worden gesteld dan met vergunning van den raad. Zij belemmeren de vrije doorstrooming van lucht door de straat, en zijn alzoo nadeelig voor den gezondheidstoestand. Wat aangaat het tweede amendement, moet Spr. opmerken, dat er een groot bezwaar voor hen die naar buiten openslaande luiken en vensters hebben, in gelegen is, die overal weg te nemen. Daarin heeft hij willen voorzien. Hij gelooft, dat waar zij eenmaal zijn, men bezwaarlijk er iets tegen in kan brengen, daar zij een deel der bijzondere woning uitmaken. Wat het hinderlijke betreft, dat kan men beletten door het regl. op de straat-politie. Spr.'s voorstel is dus van wijdere strekking dan dat van den heer *de Jong*, die het behoud dier voorwerpen wil beperken tot de zoodanigen die zich op afgesloten stoepen bevinden. Spr. gelooft dat dit te beperkt en eene onbillijkheid zou zijn.

De heer *v. Doorn* zegt, tot toelichting van zijn amendement, dat die woorden »of aan" overbodig zijn of duister, en dat zij in geen dier beide gevallen behouden moeten worden. In de eerste al. in verband met de 3. vindt Spr. het zeer regtmatig te verbieden, iets *over* de straat te hebben, maar ook te verbieden iets *aan* de straat te hebben zou Spr. zeer hard vinden; men zou dan zelfs, al had men een plein voor het huis, b. v. een balkon nog moeten wegnemen, omdat het aan de straat ware. In het bouwen *over* de straat, waarin de heer *v. Nooten* wil voorzien, meent Spr. dat bij art. 27 *a* reeds is voorzien.

De heer *Ackersdijck* zegt dat het eerste amendement, naar hem voorkomt, zeer gewigtig is, daar in de gevallen waarop het betrekking heeft, eenigzins afstand wordt gedaan van stadsgrond; men bouwt wel niet *op* dien grond, maar toch *over* dien grond. Spr. geeft evenwel in bedenking, het aan het einde van het artikel te plaatsen. Het andere voorstel van den heer *v. Nooten* acht Spr. echter minder aannemelijk.

De heer *Pabst* ondersteunt het 1e amend. van den heer *v. Nooten* niet alleen op gronden de gezondheid rakende, maar omdat door die overgangen de belangen van nevenwonende partikulieren grootelijks kunnen worden benadeeld, want als men dergelijken overgang bouwt, kan men bijna zeker zijn, dat het belendend gebouw geheel van zijn licht beroofd wordt. Wordt nu de zaak bij B. en W. behandeld, dan geschiedt dat natuurlijk zonder publiciteit; zal echter de raad over zoodanig verzoek oordeelen, dan kunnen de buren het weten en hunne klagten ter zijner kennis brengen.

De heer *v. Nooten* verklaart genoegen te nemen met de door den heer *Ackersdijck* voorgestelde plaatsing.

Met 24 stemmen, tegen die der HH. *de Jong* en *Metelerkamp*, wordt het amendement van den heer *v. Doorn* aangenomen; met 14 stemmen tegen 10 dat van den heer *v. Nooten*, tegen, de HH. *Boer*, *Karsten*, *Jongeneel*, *v. Cleeff*, *v. Dielen*, *v. Stirum*, *de Jong* en den Voorz.; en met 21 stemmen, tegen die der HH. *de Graaf*, *Pabst* en *v. Nooten*, dat van den heer *de Jong*.

He voorstel van den heer *v. Nooten* betreffende de overgangen wordt, even als het geheele art. en de beide volgende zonder omvraag aangenomen.

Art. 31. Het water van de daken mag men niet op den openbaren weg, noch in stads grachten doen afloopen, dan door middel van eene aan den gevel bevestigden buis, waarvan het onderste gedeelte niet meer dan 0.2 el van den beganen grond of van de oppervlakte des winters of winterpijl verwijderd is.

De heer *Ram* stelt voor, dat art. aldus te lezen: »Het water van de daken mag men niet op den openbaren weg doen wegloopen, tenzij met vergunning van B. en W. en op de wijze daarbij voorgeschreven." Ieder, zegt Spr., heeft kunnen ondervinden, hoe onaangenaam het is bij de dikwijls hier plaats hebbende duisternis door de over den weg loopende stroomen te moeten waden. Door het wegspoelen van het zand is die toestand ook zeer nadeelig voor de bestrating.

De *Voorz.* heeft niet veel tegen het voorstel; hoofdzakelijk echter dit, dat men heeft weggelaten het verbod om het water in de stadsgrachten te doen afloopen, iets dat zeer nadeelig is voor de scheepvaart.

De heer *de Muralt* zou den ingezetenen niet willen beletten het water van de daken in de grachten te doen afloopen, maar erkent, dat het groot bezwaar oplevert zulke stroomen water over de openbare straat te laten loopen. Spr. zou het zeer goed vinden zoo het water van de daken kon worden afgeleid op de riolen.

De *Voorz.* heeft altijd gedacht dat het geen groot bezwaar inhad, dat het hemelwater, dat van de daken komt, op straat afliep; het vuil water dan zou meer bezwaarlijk zijn.

De heer *v. Hengelaar* zou zich met het amendement wel kunnen vereenigen, maar gelooft, dat het in den tegenwoordigen toestand der gebouwen nog al moeijelijkheden zal opleveren. Wat betreft de grachten, zegt Spr., dat het water wat hier bedoeld wordt, is het zakwater, dat tusschen de kluizen inloopt, en dat kan men niet in de riolen leiden; het is echter een groot bezwaar, daar het de werven zeer benadeelt en dikwijls de passage onmogelijk maakt.

De *Voorz* wijst op nog een ander bezwaar, dat nl. het water zonder door buizen geleid te worden van de daken in de grachten loopt tot groot ongerief der scheepvaart. Dat bezwaar zou verholpen worden, door in het amendement te lasschen »of in stads wateren."

De heer *Ram* kan zich met dat denkbeeld wel vereenigen.

De heer *v. Boetzelaer* zegt, dat voor die plaatsen, waar geen overdekte kanalen bestaan, het moeijelijk zijn zoude, om het water kwijt te worden.

De *Voorz.* zegt, dat die vergunning steeds gegeven zal worden als er goede afwatering is.

Met 10 stemmen, tegen die der HH. *Metelerkamp*, *de Graaf*, *de Muralt*, *Pabst*, *Ram*, *v. Hengelaar*, *v. Dielen*, *v. Lier* en *Jongeneel*, wordt het amend. van den heer *Ram* verworpen; terwijl het art. met de drie volgende wordt goedgekeurd.

Art. 35. Wanneer een gebouw, muur, kluis, heinig of schoorsteen geheel of gedeeltelijk bouwvallig is, moet de eigenaar of beheerder op aanzegging van Burgemeester en Wethouders, binnen den daarbij bepaalden tijd, het bouwvallige doen herstellen, sloopen of door een nieuw vervangen.

De aanzegging, in dit art. bedoeld, geschiedt bij een met redenen omkleed besluit.

Zoodra eenig gevaar dreigt, zal art. 188 der gemeentewet worden toegepast.

De heer *Karsten* heeft op dit art. iets aan te merken. Er wordt daarin gezegd, dat de eigenaars voor het onderhoud hunner kluizen, erven, heiningen, enz. hebben zorg te dragen. Onder die algemeene benaming van *heiningen* zullen waarschijnlijk ook de baliën langs de stadsgrachten te verstaan zijn. Nu doet zich bij den Spr. de twijfel op, of de stad regt heeft, het onderhoud dier baliën van de eigenaars der kluizen te vorderen. Althans wij weten, dat vóór een huis op de Oude Gracht gelegen de balie langs het water sedert minstens twee jaren verbroken is en niet hersteld wordt. Dat zoodanig verzuim aan onoplettendheid van de zijde van het stedelijk bestuur zou zijn toe te schrijven, laat zich niet veronderstellen; Spr. vermoedt dus dat er geene regtsgronden bestaan om dit te vorderen. Is dat zoo, dan wordt in dit art. iets voorgeschreven, waarop het stedelijk bestuur geen regt heeft. Van de andere zijde bevreemdt het den Spr., dat in dit art. geen melding gemaakt wordt van het onderhoud der schoeijingen langs de stadsgrachten. Jaarlijks toch wordt, na het houden der schouw, aan de eigenaars der huizen aangezegd, de vervallene werven en schoeijingen te herstellen. Eenigen voldoen daaraan, anderen laten het na. Heeft de stad regt om dit te eischen, waarom het dan niet in deze verordening opgenomen? heeft zij dat regt niet, dan behoort die last ook niet aan de eigenaars te worden aangezegd. Spr. meent daaruit te moeten afleiden, dat bij het stedelijk bestuur zelf daaromtrent welligt onzekerheid bestaat; indien dit zoo is, dan is wenschelijk dat aan die onzekerheid zoodra mogelijk een einde worde gemaakt, zoowel in het belang van het onderhoud der stad als in dat van de billijkheid. Want het is onbillijk, dat door eenige burgers ten hunnen koste tot onderhoud der stad worden bijgedragen, terwijl dit door anderen wordt nagelaten.

De heer *v. Nooten* doet B. en W. opmerken, dat dit onderwerp in vele plaatsen bij speciale verordening is geregeld; hij wenscht dat ook in deze stad zoodanige regeling plaats hebbe, en bepaald zal worden uitgemaakt of bouwvalligheid of dreigend gevaar bestaat, en tevens op hoedanige wijze de eigenaar zijne belangen kan doen gelden. In dezen zin een amendement voor te dragen acht hij minder doelmatig, daar het van te veel omvang zou zijn.

De heer *de Muralt* wenscht, met het oog op de vrijheid die gelaten is, in het veranderen van deuren en vensters, en daar het gebeuren kan, dat een gebouw, zonder bouwvallig te zijn, door zoodanige verandering gevaarlijk wordt voor de openbare veiligheid, het volgende te laten te volgen: »Wanneer een gebouw, muur, enz., geheel of gedeeltelijk bouwvallig is, of ten gevolge van daarin gebragte veranderingen voor de openbare veiligheid gevaarlijk wordt geoordeeld, moet de eigenaar of beheerder, op aanzegging van B. en W., daarin binnen een bepaalden tijd voorzien, of het bouwvallige sloopen of veranderen.

Zonder omvraag, wordt dit voorstel, en hierop het art. met de overigen aangenomen.

De heer *v. Geuns* wenscht nog enkele nieuwe artikelen voor te stellen, en wel in de eerste plaats het volgende: »voor de toepassing van art. 690 BW. wordt de hoogte der afsluitingen tot afscheiding dienende, bepaald op 2.20 el boven de oppervlakte van het hoogste erf." Spr. is van oordeel dat ook een artikel in de verordening behoort, ter voldoening aan het voorschrift van art. 690 B. W., waarin wordt bepaald, dat de hoogte en wijze van die af-

sluitingen bij plaats. verord. zal worden bepaald. Het artikel is gelijkluidend met art. 41 der Amsterdamsche verordening; ook in de Rotterdamsche en Haarlemsche verordeningen komt zoodanige bepaling voor, in eerstgenoemde wordt gesproken van muren en heiningen, in laatstgenoemde van eene houten schutting. Het kwam Spr. voldoende voor alleen de hoogte te bepalen, en de wijze van afsluiting vrij te laten, in den regel zal het toch eene houten schutting zijn.

De heer *v. Hengelaar*, zegt dat er gewoonlijk een onderscheid in de hoogte wordt gemaakt voor de steden en de aaneen gebouwde voorsteden, en het wenschelijk zou zijn dit te blijven in acht nemen.

De heer *v. Doorn* vraagt of 2 el hoog genoeg is, daar de wetgever in art. 694 v. h. Burg. Wetb. van het denkbeeld schijnt te zijn uitgegaan dat de vrijheid van den nabuur met eene afscheiding minder dan 2½ el hoog niet genoegzaam is verzekerd: althans daar wordt voorgeschreven dat men geen vensters of uitzigten, over het erf van den nabuur mag hebben, tenzij die minstens 2,25 el boven den beganen grond of vloer worden aangebragt.

De heer *de Graaf* meent juist dat 2 el 20 dm. te hoog is en zou uit een gezondheids oogpunt voorstellen 2 el, opdat alsdan in kleine tuinen en plaatsjes meer doorstrooming van lucht zal zijn.

De heer *Jongeneel* is van meening dat het voorstel van den heer *v. Geuns* veel te ver gaat; dergelijke voorstellen vereischen na zijn gevoelen een rijp beraad en zeker komt 2 el 20 dm. Spr. veel te hoog voor, 2 el is meer dan voldoende en voor de buitenwijken zou hij 1.50 dm. wenschelijk achten.

De heer *v. Geuns* ziet geen bezwaar om de hoogte 20 duim minder te bepalen, welke hoogte ook te Haarlem voldoende is geacht.

De heer *Ackersdijck* vindt geen grond voor het onderscheid tusschen de stad en de voorsteden, voor zoo ver de huizen aan elkander gebouwd zijn. Hoe zeer Spr. overigens geen noodzakelijkheid ziet om den scheidmuur bijzonder hoog te doen bouwen, zoo meent hij toch, dat men dien ook niet te laag bepalen moet; want als iemand mogt verlangen dat de muur, die hem van zijn buurman scheidt, verhoogd worde, dan zal daarvoor gewoonlijk eene reden zijn, die het ook wenschelijk maakt, dat men elkander niet zoo gemakkelijk over dien muur zien kan. Spr. stelt daarom voor, de hoogte op 2 el 20 d. te bepalen zooals de heer *v. Geuns* aanvankelijk heeft verlengd.

Het amendement van den heer *Ackersdijck* verworpen zijnde met 15 stemmen, tegen die der HH. *Karsten*, *v. Doorn*, *Ackersdijck*, *de Muralt* en de Voorz. wordt het artikel door den heer *v. Geuns* voorgesteld aangenomen met 18 stemmen, tegen die der HH. *Schermbeek*, *v. Doorn*, *Bosch* en *v. Nooten*.

De heer *v. Geuns* stelt alsnu het volgende nieuw artikel voor: »Wie het regt van waterloop en drop over of door een naburig erf bezit (art. 729—738 B. W.) moet, ten zij bij zijnen titel anders is bepaald, in de opening van den muur door welken het water loopt, ijzeren tralien doen stellen en behoorlijk onderhouden, die niet wijder uit elkander zijn dan een duim, en daarover aan de zijde van waar het water komt, een waterdigten zinkput hebben van minstens drie kubieke palmen. Ook in art. 738 B. W. wordt naar plaatselijke verordeningen verwezen. Het artikel is gelijkluidend met art. 50 der Amsterdamsche, art. 40 der Rotterdamsche en art. 195 der Haarlemsche verordeningen.

Zonder omvraag wordt dit aangenomen.

De heer *v. Geuns* stelt hierop voor de toevoeging van het volgende art.: »Het is verboden kelders aan de grachten uitkomende tot bewoning in te rigten, tenzij die kelders watervrij en waterdigt zijn, aan twee zijden versche lucht kunne ingelaten worden en de zolder minstens 0.90 el boven den beganen grond gelegen zijn." Spr. is tot dit voorstel gebragt door de lezing van het rapport der gezondheidskomm., waarin wordt aangeraden, het bewonen van kelders te verbieden indien niet de noodige voorzorgen voor de gezondheid genomen worden. In Amsterdam en Rotterdam is het tot woning inrigten van kelders ten eene male verboden, maar Spr. heeft gemeend, dat zoodanig verbod, hier niet geschikt ware toe te passen, te meer daar de gezondheidskomm. het bewonen op zich zelf niet schadelijk rekent, zoo slechts de noodige voorzorgen werden genomen. Spr. heeft zooveel mogelijk bij zijn voorstel al het bestaande geëerbiedigd, het is alleen toepasselijk op nog te bouwen kelders en op kelders, die thans nog niet tot bewoning dienen, terwijl daarenboven alle kelders aan de grachten uitkomende worden uitgezonderd.

De heer *de Muralt* kan zich met dit voorstel niet vereenigen, daar men in deze verordening slechts over het bouwen te spreken heeft.

De *Voorz.* zegt, dat ook hij meent dat dergelijke bepalingen meer in eene verordening op het bewonen van voor de gezondheid schadelijke gebouwen te huis behoort.

De heer *de Graaf* zal er om die reden ook tegen stemmen en wil bij deze gelegenheid zijn leedwezen te kennen geven dat bij de zamenstelling van deze verordening zoo weinig acht is geslagen op de heilzamen wenken door de gezondheids kommissie gegeven eene kommissie die door den raad toch in het leven is geroepen om in zaken, als waarover thans de discussiën hebben geloopen, van voorlichting en raad te dienen.

De *Voorz.* antwoordt den heer *de Graaf* dat men daarin had kunnen voorzien.

Met 15 stemmen, tegen die der HH. *Karsten*, *v. Lier*, *Schuller*, *v. Cleeff*, *v. Stirum*, *v. Hengel*[illegible] *Ackersdijck* en *v. Geuns*, verworpen.

De heer *Ram* stelt het volgend nieuw art. [illegible] »De deuren, zoo binnen- als buitendeuren, toegang gevende tot kerken, scholen, schouwburgen en andere gebouwen, bestemd tot het houden van talrijke [illegible] eenigingen, moeten naar buiten openslaan. In [illegible] van verbouwing der bestaande gebouwen moeten [illegible] deuren naar dit voorschrift worden ingerigt." [illegible] zegt dat dit voorstel gedaan wordt voor het [illegible] van brand.

Met 19 stemmen, tegen die der HH. *Ackers*[illegible] *v. Dielen*, *Karsten* en den Voorz., wordt dit voo[illegible] aangenomen.

De heer *v. Geuns* stelt alsnog het volgend nieuw art. voor: Bij het stellen van gebouwen, tot woning beste[illegible] alsmede bij het tot woning inrigten van besta[illegible] gebouwen, zal steeds moeten gezorgd worden [illegible] de hoogte van woonen slaapvertrekken tusschen den vloer en den onderkant der bindten niet mi[illegible] zij dan 2.50 el. Indien de zolder tot slaapp[illegible] dient, moet de borstwering ten minste 1 el en [illegible] nok 2.50 el hoog boven den vloer zijn." Spr. [illegible] op, dat de gezondheids-komm. dergelijke be[illegible] voorstelt, zij stelt voor, voor de benedenverdie[illegible] 2,80 zoeals ook te Schiedam bepaald is, en voor [illegible] bovenverdieping 2,50 el, maar Spr. is van o[illegible] dat 2.50 el voor beiden hoog genoeg is, gelijk [illegible] ook in art. 24 der Rotterdamsche verordening [illegible] voorgeschreven. Ook bij dit art. heeft Spr. a[illegible] bestaande geëerbiedigd, het is alleen op nog te [illegible] wen woningen toepasselijk en op de gebouwen [illegible] thans nog niet tot bewoning dienen, maar later [illegible] toe wierden ingerigt.

Dit wordt aangenomen met 18 stemmen, tegen [illegible] der HH. *v. Cleef*, *v. Doorn*, *Ackersdijck* en [illegible] Voorz.

De heer *de Muralt* stelt nog de bijvoeging [illegible] der twee volgende art. »Bij de afkondiging [illegible] verordening zijn buiten werking gesteld [illegible] stedelijke verordeningen op de onderwerpen in [illegible] geregeld;" en de vroegere stedelijke of gemeente[illegible] reglementen verordeningen of bepalingen, op de[illegible] derwerpen bij deze verordening geregeld. In [illegible] gevallen, waarin een bewijs van het bestaan der [illegible] bedoelde voorwerpen wordt uitgereikt, zal men [illegible] zonder zulk een bewijs, voor ke toepassing de[illegible] palingen dezer verordening, op het bestaan [illegible] voorwerpen niet meer kunnen beroepen.

Beide worden zonder omvraag aangenomen.

De gehede verordening wordt alsnu aang[illegible] met 20 stemmen, tegen die der HH. *v. G*[illegible] *Dielen* en *v. Doorn*, waarop de verg. tot [illegible] ten 1 ure uiteengaat.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZO[illegible]